ЗАЛУУШУУЛАЙ ЗҮРХЭН ХОДОДООЛ ПАРТИТАЯА

ветскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ

Совет залуушуулай эльгээһэн бэшэг

туехэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ойнэ арюун һайхан, түгэс баясхаланта һайндэрые совет арадай, бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй хүн-тэмдэглэжэ байһан эдэ үдэрнүүдтэ манай ороной молшууд, хүбүүд болон басагад түрэл партидаа. ой агууехэ партида гүн ехэ баярай үгэнүүдтэй-хандана.

есин ажалшад 50 жэлэй урда большевигүүдэй ин хүтэлбэри доро ябажа, капитализмые зада лон, хааниие, помещигүүд болон буржуазие уна-ин, дарлалтата байгууллалые үй дэлдэһэн юм. ымэришэн анги ажалша таряашадтай холбоо бари-йгаар засаг түрые гартаа оруулжа, пролетариа-диктатура тогтоогоод, шэнэ түхэлэй гүрэн—Совет-ой Социалис Республика эмхидхэн байгуулаа һэн. гэһэнһээ хойшо хүдэлмэришэд, таряашад өөһэ-өө хүби заланай түгэс эрхэтэ эзэд болонхой. харич алиин бүхы баялигууд ба үйлэдбэриин шухала да хэрэгсэлнүүд—арад түмэнэй мэдэлдэ ороноой

дэнэр, алдарта Октябриин уг залгамжалагшад, нэй богоолшолгын гэнжые анха түрүүн хамхалан н ороондо, сүлөөрһэн ажалай улаан тугые дэлхэй анха түрүүн хинсхэн памизуулһан, түүхэтэ бо-лон болзор соо, коммунис общество байгуулжа ха хүсэн түгэлдэр социалис гүрэн болоһон орондо ааһэндөө, ажаһуужа, ажаллажа байһандаа омогорхо-, заха хизааргүй золтой баяртай байнабди.

ктябриин революци ажалшадые ядуу тулюур бай-а, дарлалта мүлжэлгэһөө түүхэдэ түрүушынхэ-эн сүлөөрүүлээ, залуу үеынхидэй ажабайдалай ен шухала зорилгонуулые шиидхээ. Совет засаг шуулда политическэ, социальна үргэн ехэ эрхэ-, эдэлниие ажалгүйдэлгэһөө, капиталис дарлалта-татэдэнь сүлөөрүүлээ. Эхэ ороной ого аша туһада. , соёл болон искусствын эрхим дээжэнүүдые шу-ын тула зохёон байгуулха заха хизааргүй ехэ арга-жэ хүбүүд, басагадай үмэнэ нээгдээ. Манай оро-залуу үеэд обществын хэрэгүүдые хүтэлбэрилгэлэ. ороно хүгжөөхэ, хамгаалха хэрэгтэ сэхэ хабаа-

най орон дотор Совет засаг тогтооһон, социализм-улһан ябалаг урдын хаанта Россин гээгдэнги бай-радуулные өөһэдынгөө байдал өөһэдөө зохёон бай-даар жагсаан бодхоогоо, арадуудай эбдэршэгүй ба-гэдэл — Совет Социалис Республикануудай Союз нациануудай адли тэгшэ эрхэтэй ажаһууха, хүг-аалбарха, харилсаа холбоо байгуулха арга ханган.

нуудэй байдалые улам һайжаруулхын тула саг-жэ ороондолго гаргаха гээшэ түүхын бүхы шата-та манай партиин, манай гүрэнэй баримгалан бэе-эг арюун нангин гурим ёһон болоно. Партиин ральна Комитедэй сентябриин (1967 оной) Пле-й тогтоолые, арад түмэнэй байдал саашадань улам аруулха тухай КПСС-эй ЦК-гай, Советскэ пра-льствын хараалһан хэмжээ ябуулгануудые тиимэ рал ороондолгын эли тодо шэнэ гэршэ жэшээ бо-гэжэ совет хүн бүхэн мэдэнэ.

руушуулай зүрхэ сэдьхэлынь ходоодоо партитала-байдаг. Партиин бидэндэ ажабайдалай үнэн компас магые илагша марксизм-ленинизмын һургаал үгөө. унизмын суртал бодолдо заха хизааргүй үнэн-ын талаар, ажалша хүнүүдэй зол жаргалай түлөө мэдохэгүй зоримгойгоор тэмсэхэ, мүлжэлгэ ба дарлалтага зэбүүрхэхэ талаар партиһаа һур-абанабди. Шэнэ юумэ үүсхэлгын, үдэр бүриингөө мэриндэ эмхидэлгэй, шадамар байлгын талаар ааһа һургаал абанабди. Ерээдүйнгөө хэрэгтэ заха ргүй ехэдэг этигэдэг, революционно барагдашагүй зоригтой байдагаараа коммунистнууд бидэниие жуулна.

дэнэй эхэнүүд, эсэгэнэр алдарта, түбэгтэй замаар эрэһэн түүхэтэй. Эдэнэр ерээдүйн байдалай аша да, үхибүүдэйнгээ зол жаргалтай байхын тула тэм-далаха, ажаллахадаа ами бээ гамнадаггүй бай-Энэ замынь баатар габьята Каховкоор, үльгэр-то Сталинградаар тэмдэглэгдэһэн, сагаантанай лгатай, нюдарган баяшуулай саботажтай, рево-ционно Петроградтахи зүһэмэг хилээмэнтэй, Магнит-ажалша гарай хоолготой, хани нүхэдэй олон тоо-гүрнүүдтэй, манай эхэнүүдэй сагһаа урид төлгой-сайлгатайнь холбоотой байгаа. Тэрэ һуреэтэ, гал-гэ жэлнүүдтэ манай эхэнүүд, эсэгэнэр шэнэдхэн ыгахы асари ехэ ажал үдэлмэрэ, социализмын ын түлөө үнэн сэхэ тэмсэлээ ажабайдалаймнай ин удха гэжэ тоолодог байһан. Хойто үеынхидэй жаргалые өөһэдынгөө гараар хангагшадай, манай байдалай түлөө улаан шуһаараа, ами бээрээ ха-агшадай баатар габьяа хэзээшье мартагдахагүйл!

ктябриин ба граждан дайнай мүнхэ баатарнуудай. ой-та табан жэлнүүдэй ударнигуудай, фашис добтол-ыгөөтэ жэлнүүдтэ Эхэ ороной баатарлигаар хам-агшадай, агууехэ коммунис барилганууд дээрэ хү-орилэгшэдэй үльгэр жэшээ бидэнэрые, комсомол-болон залуушуулые ходоодоо зоригжуулдаг. Ком-мын түгэс илалта туйлахын түлөө тэмсэнгүйгөөр, он байгуулхы ажал эрхилэнгүйгөөр ажабайхын ар-гэжэ бидэнэршье тэдээн шэнгээр бододогбди.

а үеынхидэй баатаршалгын түлөө манай омогорхол ртиин, Эхэ ороной, арад түмэнэйнгөө үмэнэ харюу-бидэнэй харюусалга бололсоно.

ветскэ Союзай элир гражданин—бата үзэл сурталт-ажабайдалда дуратай, коммунис обществын үмэ-уялгаяа бүрин ойлгодог хүн—ажаллажа, һуража, ын хүдэлмэридэ ябажа һургадаг байна. Комму-ын хэрэгтэ хэлбэришэгүй үнэн байдаг ябадалые, ктивизмые, олоннитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр ха-агые, юумэндэ хамаагүйгөөр хандагшадта, хара харагшадта эбсэшэгүй байлгые, ажал хэрэгтэ ажэтэйгээр хандалгые совет залуушуул ходоодоо

баримталан бэелүүлдэг байгаа, бэелүүлхэшье байха. Ленинэй партиин туг доро дабшадаг залуушуулай, коммунистнуудаар хүмүүжүүлэгдэһэн залуушуулай ондоо байха арганьгүй.

Үетэн зоной түхэл шэнжые тэрэнэй хэрэг гэршэлдэг. Совет залуушуул эсэгэнэрэйнгээ урдаһаа сэхэ хаража шадаха байна. Заводууд болон барилганууда, колхозууд ба эрдэм шэнжэлгын лабораториинуудта ажалладаг олон миллион хүбүүд, басагад үдэр бүриингөө шэн зоригто ажалаар гүрэнэйнгөө хүсэ шадал улам арьбадхана. Энэнь залуушуулай уялгаяа, обществын ажабайдалда дүүргэдэг үүргээ бүрин ойлгодог байһанай эли тодо гэршэ жэшээ болоно.

Студентнэр ба һурагшад Эхэ ороондоо, арад зондоо ехэ аша туһа хүргэжэ шадахаар дүрбэн тэгшэ хүнүүд, түгэс шадабаритай мэргэжэлтэд болохын тула эрдэм бүргаал ороллосотой нэтэрүүгээр шудална. Эдэнэр хүдэлмэришэд болон таряашадай үдэр бүриин хэрэг ба ороллолгоһоо өөһэдыгөө тусгаарладаггүй, 100 мянган хүнөөс бүридэһэн студентнэрэй бүхэсоюзна барилгын отряд ойн һайндэрэй уялганууда нэрэтэй солотойгоор дүүргээ.

Интеллигент залуушуул эрдэм, наука хүгжөөхэ, шэнэ техникэ бүтээхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадана, социалис соёл литература ба искусствада зохихо хубитаяа оруулна.

Залуу сэрэгшэд частьнууд ба корабльнуудай дайшалхы бэлэдхэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлнэ, сэрэгэй ба политическэ һуралсалаа ходоодоо нарижуулан һайжаруулна, мүнөө сагай сэрэгэй техникэ шудална. Эдэрхэг түримхэй ямаршье дайсанда хатуу шэнга харюу үгэхөөр эдэнэр ходоодоо бэлэн байдаг.

Манай хэрэгүүд тухай элидхэхэ зуураа, саашадаа хэхэ юумэнэйнгээ али тухай ехэ байһые хүсэд ойлгонобди. КПСС-эй XXIII съезд аха үеынхидэйнгөө баатар габьята гурим заншалнуудые нангинаар сэхиха ба эрьбадхахыень, марксистско-ленинскэ теори саг үргэлжэ шудалхыень, социалис үйлэдбэриин нөөсэ арга боломжонуудые бүри эдэбхитэйгээр ашаглалгада оруулхыень, ажалай журам бэхижүүлхэ, коммунис ёһо гурим ходоодоо, бүхы юумэндэ хэлбэришэгүйгөөр баримгалан сахихыень ленинскэ комсомолые, бүхы совет залуушуулые уряалһан байна. Бидэнэр тус бүридөө: станогто хүдэлмэрилдэг гү, али комбайнай жолоо баридаг хүн бүхэн, барилга дээрэ гү, али эрдэм шэнжэлгын лабораториде хүдэлдог, дайшалхы постдо байдаг, ракетэнүүдэй оньһо баридаг, үһан доогуур ябагша энгосонуудые жолоододог хүн бүхэн мэргэжэл шадабаряа эсэшэ сусашагүй дээшэлүүлхэ, ажалшан арадгаа үнэн сэхээр алба хэхэ ёһотой байна.

Марксизм-ленинизмын мүнхэ һургаалые гүнзэгыгөөр шудалаад лэ байбал, ажалшадай аныг туһын түлөө үнэнтэ тэмсэлшэ, ёһотой коммунист боложо шадаха юм гэжэ бидэндэ парти заадаг. Агууехэ революционно эрдэм наука, манай партиин түүхые саашадаа ороллосогойгоор шудалхабди, ажабайдалай али бүхы үзэгдэлүүдтэ ангиин ёһоор хандаха шадабари олохобди. Ажалшадай вождь Владимир Ильич Ленинэй ажабайдал, ажал ябуулгань арад зондоо, революциин хэрэгтэ алба хэлгын талаар бидэндэ ходоодоо жэшээ болодог байхал.

Эхэ ороондоо инаглан дурлалгын, тэрэниие нюдэнэй сэсэгы мэтээр гамналгын, сахин хамгаалгын талаар парти бидэндэ зааварн үгэдэг. Эхэ ороноо шэн зоригто ажалаараа шэмэглэһэн, алдаршуулһан аха үеынхидэй шуһа, хүлһэ шэнгээгшэ түрэл газар дайдадаа бидэнэй инаглан дурлалга хэтэ мүнхэдөө нангин байхал. Эсэгэнэрэйнгээ революционно ёһо заншалда заха хизааргүй үнэн байхабди, социалис Эхэ оронойнгоо сүлөөтэ, бээ дааһан байдалай түлөө ами наһаяашье үгэхөөр бэлэн байхабди гэжэ партияа найдуулнабди.

Совет залуушуул Коммунис партиин гадаадын политикые, Вьетнамай баатар габьята арад зондо түгэс туһаламжа үзүүлэлгые нэгэн наналтайгаар бүрин һайшаана. Американска империализмын эзэрхэг түримхэй бүдүүлиг аашые зэбүүрхэн буруушаанабди. Вьетнам арадай үнэн зүб хэрэг бүрин дэмжэдэг тухайгаа мэдүүлнэбди!

Парти хадаа бүхы дэлхэйн ажалшадтай пролетар ёһоор нанал бодолоо нэгэдэлгын эрхим жэшээ бидэндэ болоно. Ленинскэ комсомол, бүхы совет залуушуул социализмын ороноудай хүбүүд болон басагадтай, дэлхэйн түрүү залуушуултай хани барисаагаа саашадаа саг үргэлжэ бэхижүүлхэ, капиталта эсэргүү, социальна сүлөөрэлгын ба национальна бээ дааһан байдалтай болохын түлөө тэмсэлдэнь туһалха байха.

Империалис хархис хүсэндэ эсэргүүсэн, реваншизм ба шэнэ түхэлэй фашизмда, расизм ба колониализмда эсэргүүсэн тэмсэхэ гэһэн манай зоригжол хэзээшье залирхагүй!

Парти манай арадые коммунизм тээшэ хүталнэ. Партиин эдэбхитэй, үнэн сэхэ тэмсэлшэ, шэнэ общество байгуулагша байхаһаа, Октябриин агууехэ хэрэгые эрхим һайнаар үргэлжэлүүлхэһээ, революциин илалта түгэс тутые. Ленинэй гутые дээрэ үргэжэ ябахаһаа улуу ехэ зол жаргал бидэндэ байхагүй!

Агууехэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ой мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунис парти мандаха болтогой!

Коммунизм мандаха болтогой!

Энэ бэшэг предприятниуудай, барилганууда, транспортын, колхозуудай, совхозуудай, эмхи зургаануудай, һургуулинуудай, вузуудай, сэрэгэй частьнуудай комсомолшууд болон залуушуулай суглаанууд, митингнүүд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, бүгэдын дуугаар баталагдаа.

Тус бэшэгые зүбшэн хэлсэлтэдэ, баталан абалгада манай ороной 50.172.759 хүбүүд, басагад хабаадаа.

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

44-дэхи жэлэй гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Советэй орган

№ 266 (11560) | 1967 оной ноябриин 14, вторник | Сэн 2 мүнгэн

МИНГАСАЙ ХҮДЭЛДЭГ ФЕРМЭ

Бэеэр набтаршаг, хүрин улаан шарайтай хүн тосхоной үйлсөөр алхална. Мингас үүрэй хираанаар ажаллаа гарадаг. Ехэ-Нугын совхозой томохон фермэ тэрэнэй мэдэлдэнь байгша.

Мингас коммунист! Арбан табан тай хөөрэлдэжэ байна. Хэнэй хэды һуу һаанан тухайнь һонирхоно. Гиигэд малайнгаа фермын гэр байрануудаар ябажа харажархидаг. Хэрбээ зарим һаалишадай ажалда дутуу дунданууд байна гэжэ мэдээ һаа, тэрэл доронь усадхуулхые ороллоошо даа. Һуу һаадаг амһартын ямараар угаагдажа, сэбэрлэгдэжэ байхаһаа эхилээд, үнеэдэй эдеэлүүлгэ, харуулһалга хүрэтэр хамаг юумэсэ үдэр бүхэндэ шалгана. Заримдаа ажалдаа диилдэшөөд, ядаржа байһан хүнүүдые хараа һаа, заатагүй туһалдаг. Иимэл хадань:

—Манай Мингас бэрхэ хүн даа, ажалаа мэдэхэл байха, — гээд фермын һаалишад хөөрэлдэнэ.

Мингас коммунист! Арбан табан жэлэй саада тээ анхан тэрэ гахайн фермые даажа абаһан байгаа. Партийна организациингаа иимэ харюусалга хүргэхэдэ, фермэсэ түрүү зэргэдэ гаргахын хойноһоо хүсэһэн байна. Һайнаар ажаллажа, тэрэ нэгэтэ бэшэ КПСС-эй Хлагтын райкомой сэшүүнээр һунгагдаа.

1961 онһоо хойшо Мингас һаалишин фермэдэ хүдэлнэ. Һүүлишын жэлнүүдтэ энэ фермэ ажал хэрэгээрээ алдаршажа, ходоодоо түрүү ябажа байдаг. Нёдондо тэндэ унеэн бүриһөө дунда зэргээр 1315 килограмм һүн һаагдаа һэн. Гүрэндэ худалдаха түсэбынь 500 центнерээр үлүүлэн дүүргэгдээ.

Энэ жэлдэ фермын һаалишад социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргэнхэй. Һаалишад үгэдөө хүрөөд, жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө галуур 200 центнерһээ бага бэшэ һу гүрэндөө худалдахаар шиидэбэ. Энэ амжалтада Мингасай хубита оруулагданхай. Юуб гэхэдэ, нухэр Фасхутдинов ажалаа зүбөөр эмхидхэнэ. Фермэдээ түрүү онол аргануудые нэбтэрүүлжэ байдаг. Түрүушүүлэй дүй дуршэл үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Үнинэй хүдэлжэ байдаг һаалишад Балмасу Батоцыреновна Цыремпилова, Цыренсу Дамдиновна Очирова, Минхада Фартовна Нуртынова гэгшэд жэшээтэ һаалишад болонхой. Эдэнэр ойн баярай үдэрые утгуулан абаһан уялгануудаа дүүргээ.

Мүнөө Ехэ-Нугын совхозой түб тосхондохи фермын һаалишад, малшад коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Тиихэдэ Мингас нёдондо Ленинэй орденоор шагнагдаба. Совхозойнь ажалшад аяар холын Татарай республикаһаа ерээд, удаан хүдэлжэ, нютагжажа байһанайнь тэмдэгтэ бэлэг болгон буряадай торгон тэрлиг, утаһан бэһэтэйгээр барюулаа.

А. ШУЛУНОВ.

Нютагтын аймаг.

Зураг дээрэ: коммунист Мингас Фасхутдинов.

Фотонь авторай.

АМЖАЛТА БИИ, АЖАЛ ҮШӨӨ ЕХЭ

Агууехэ Октябриин алдарта 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ оролсожо, ехэ амжалта туйлаһанайнь түлөө Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхозтоо КПСС-эй обкомой, БурАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй, республикын Министрнүүдэй Советэй, Облпрофсоветэй дурасхаалта туг барюулагдаа.

Колхозой жалшад, малшадай ойн баярай жэлдэ туйлаһан үрэ дүн, зорилгонууд тухай хөөрэжэ үгэхыень правлениин түрүүлэгшэ Виктор Владимирович Смолиндо манай корреспондент хандаһан байна.

В. СМОЛИН иигэжэ хөөрэнэ:

— Ямар нэгэн һайндэрые ажалай амжалтаар угтаха, тобойлго үрэ дүн туйлахын түлөө эрмэлэжэ, хүсэл ороллолгоёо гарган хүдэлдэг һайн һайхан заншал манай совет арадта бии.

Хэнэйшье мэдэһээр энэ ойн баярай жэлдэ колхоз, совхоз, предприяти, эмхи зургаан бүхэн, хүн бүхэн хэзээ хэзээнэйхиһээ габшагай шангаар, эдэбхи үүсхэл ехэтэйгээр хүдэлөө, хаа хаанагүй социалис мүрысөөн илангаяа бүо зали ехэтэйгээр дэлгэрээ. Тиимэһээ манай «Победа» колхозой таряашад, механизаторнууд, малшадшье бүгэдэ арадай энэ дэмбэрэлтэ һайхан дэбжэл ехэтэй хүдэлөөндэ хубитаяа оруулхын тула баһал хүсэ шадалаа элсүүлэй ажаллаһан байна.

Ойн баярай жэлдэ колхозоймнай таряашад, механизаторнууд магтаалтай һайнаар хүдэлөө. Байгша ондо бүхы таряалангаймнай гектар бүриһөө дунда зэргээр 15,5 центнер таряан хурааг дажа, хамта 60 шахуу мянган центнер ороохон абтаа юм. Гүрэндэ 10 мянган центнер түсэбэй ороондо 20 мянган центнер алтан таряа Эхэ оронойнгоо амбаарта оруулаабди. Энэмнай нёдондонойхиһөө 5 мянган центнерээр ехэ болоно.

Гансахан сагай уларилай таарамжатай байһан дээрэһээ таряан нимэ һайнаар ургаа гэхэ болоо һаа таарахагүй. Иэн түрүүн энэмнай механизатор, таряашадай үнэн шударгы, оролдосото ажалай аша үрэ мүн. Һүүлэй 2—3 жэлэй туршада бүхы таряалан дээрэ нютагтаа тааруу севооборот нэбтэрүүлхэ, түрүү агротехникын онол арганууде ургөөгөөр дэлгэрүүлхэ, хамаг ажал хүдэлмэриин шанарые эрид һайжаруулха талаар горитой юумэн хэгдээ. Үнгэрэгшэ хоёр жэлдэ удаагаар бүхы таряалангай хахадһаань ехэнхидэ самолёдоор химическэ хоро сасуулжа, бурраг үбһэ сэбэрлээбди. Тэрэнэй ашаар энэ жэлдэ бүхы шэниисэмнай нэгэшье холисогүй, сэбэрээр абтаа. Минеральна үтэгжүүлгэшье урда жэлнүүдэйхиһээ жэшээгүй ехэ хэрэглэгдэдэг болоһон.

Эдэ бүгэдын ашаар гансашье ороохо таряан бэшэ, мүн саахарай свёкло, хартаабха, овощ элбэгээр ургуулагдаа. Түсэбэй ёһоор 16 мянган центнер саахарай свёкло хүдалдаха аад, 20 мянган центнер свёкло бэлэдхэлэй пунктда оруулаабди. Түрүушынгээ жэл хүдэлжэ байһан А. Кавизин, А. Фалилеев гэгшэдэй оньһожоруулагдаһан звено 40 гектар дээрэһээ га бүриин 160 центнер свёкло хуряагаа. Механизатор С. Фалилеевэй даадаг звено 50 гектарта хартаабха тарижа, бүхы хүдэлмэреэ машинын хүсөөр бүтээгээд, га бүриһөө 120 центнер ургаса ургуулба. Тэрэнэйнь ашаар гүрэндөө 500 центнер түсэбэй ороондо 2 мянган центнер хартаабха хүдалдагдаа.

Колхозой һаалишад, малшад, шубуушадшье ажалай эрхим зэлэгтэйгээр Агууехэ Октябриин ойн баярай һайндэрые угтаа. Гүрэндэ һу хүдалдаха жэлэй түсэбые ойн баярай үдэр болотор дүүргэхэ гэжэ түрүүн хараалһан аад, тэрэнээ болзорһоо урид октябриин 15-да бэелүүлээбди. Мүнөө 1370 центнерэй ороондо бэлэдхэлэй пунктда бүхыдөө 4900 центнер һүн оруулагдаад байна. Жэлэй эсэс болотор, 1968 оной түсэбтэ оруулан, үнөө 900 центнер һу хүдалдахабди. Бүхы һаалишаднай жэлэйнгээ үилга дүүргээ. Түрүушүүл А. Плюснина, Н. Попова, Т. Смолина, һаалишан хүбүүн Н. Плюснин гэгшэд энэ үе соо үнеэн бүриһөө 2500—2600 килограмм һаанхай.

Үнгэрһэн арба һара соо гүрэндэ үндэгэ хүдалдаха 2 жэлэй түсэб дүүргэгдэжэ, хамта 278 мянган үндэгэн хүдалдагдаа. Хонишоднайшье баһал амжалтатай. Хонин бүриһөө дунда зэргээр 4,1 килограмм ноохон абтаа. Эрхим хонишон М. Смолин зуун энэ хонин бүриһөө 104 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриһөө 4,5 килограмм ноохо хайшалаа.

Бүхы зүйлэй продукци гүрэндэ элбэгээр худалдажа, колхоз байгша ондо хамта 1 миллион үлүүтэй олзо доход оруулхаяа байна. Энэмнай нёдондонойхиһөо 200 мянган тухэригөөр ехэ болоно. Тэрэнэй ашаар гэшүүдэй ажалай түлөөһэндэ мунгэ, эдеэ хоолой зүйл ехээр үгэхэ, үйлэдбэриин, ажаһуудалай, соёл культурын барилга һайса хэхэ, машина, техникэ болон бусад хэрэгсэл элбэгээр худалдажа абаха аргатай болообди. Үнгэрэгшэ ойн баярай һайндэртэ ажалай түрүушүүлдэ шагнал болгон 5 мянган тухэриг гаргашалаабди. Саашадаа олон жэлдэ худэлһэн пенсионернүүдэй гэрнүүдые түлбэригүй зайн галай гэрэлээр хангаха гэжэ колхозой правлени шиидхээ.

Иигэжэ ажабайдалнай, экономикнай жэлһээ жэлдэ бэхижэнэ, баян дэлгэр болоно. Энэ хадаа парти, правительствын саг үргэлжэ бэелүүлжэ байдаг сэсэн мэргэн политикын аша үрэ бшуу. Энээниие жиирэй колхозник бүхэн бодотоор хаража, ойлгожо ябана.

Тиимэһээ ойн баярай һайндэрэй үнгэрөөшье һаань, ажалайнгаа эршэ хүсэ һуладахагүй, социалис мүрысөө улам саашадань үргэлжэлүүлхэ гэжэ манай колхозойхид шиидэбэ. Малай үбэлжэлые эрхимээр үнгэргэхэ, мяха, һу ехээр абаха, ерэхэ жэлэй хабарай тарилгада һайнаар бэлдэхэ гэхэ мэтэ харюусалгатай хүдэлмэри урдамнай үшөөл ехэ байна ха юм.

КПСС-эй ОБКОМДО

ЛЕКТОРНҮҮД БОЛОН ЭЛИДХЭЛШЭДЭЙ СЕМИНАР

КПСС-эй обкомдо лекторнүүд, элидхэлшэдэй семинар болобо. Энэ семинарта лекторнүүд, элидхэлшэд болон пропагандистнар, «Знани» бүлгэмэй гэшүүд, эрдэмтэд, дээдэ һургуулинуудай ректорнууд, фабриканууд болон заводуудай директорнууд, министрнууд, республикын ударидахы хүтэлбэрилэгшэд байлсаа.

Семинар дээрэ КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь нухэр **Модогоев** КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Советэй ба РСФСР-эй Верховно Советэй баярай хамтын суглаан дээрэ нухэр Л. И. Брежневэй хэбэн элидхэл тухай, баярай суглаанай дүнгүүд тухай дэлгэрэнгы элидхэл хэбэ.

Семинарта хабаадалсаһан хүнүүдэй олонхинь—100 гаран лекторнууд аймагуудта ошожо, колхоз, совхозуудта, фермэ болон бригадануудта лекцинүүдые уншаха болобо.

КРЕМЛИИН СЪЕЗДНҮҮДЭЙ ОРДОН СОО БАЯРАЙ МИТИНГ БОЛОБО

МОСКВА. (ТАСС). Агууехэ ноябриин табин жэлэй ойдо зохиулагдажа, комсомолшуулай залуушуулай баярай митинг Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо ноябриин 11-дэ болоо.

Бүхы союзна республикадахи комсомолой түлөөлэгшэд дэлхэйн олон ороной залуушуулай организациннуудэй илгэлбэрилэгшэд айлшадай байна гэлсаа.

Нухэд Г. И. Воронов, А. Н. Шелепин, М. А. Суслов, А. Н. Косыгин, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, И. В. Спиридонов, Ф. Д. Кулаков, М. И. Пономарев болон М. С. Соломенцевой президиумдэ ерэжэ һуухада суглараг шалгаа халуунаар альга ташаа.

«Совет засаг гээшэ юун бэ?» гэһэн Ленинэй үгын фонограмма митингын нээгдэхэдэ суурьаатан дуулдаа.

ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь С. П. Павлов митингые нээхэдэ тобшо үгэ хэлээ.

Удаань Москвагай Лихачевой нэрэмжэтэ автозаводой токарь-автоматчик В. Абашин, Гродненско областиин «Волковысский» совхозой тугалшан И. Вербель, Луганска областиин Ильичэй нэрэмжэтэ шахтын нуурһэнэй комбайнай машинист Я. Соломаха, Москвагай Энергетическэ институтай студентка Л. Корнеева, Казахай поэт, ленинскэ комсомолой 1967 оной шангай лауреат О. Сулейменов. Демократическа Залуушуулай Бүхэдэлхэйн Федерациин президент Р. Мекини. Вьетнамай ажалша залуушуулай Союзай ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Ву Куанг, младша-сержант ракетчик В. Егорычев мүн лэ үгэ хэлээ.

«Комсомол-Октябрь» гэжэ бүхэсоюзна фотоэстафетэдэ, «Хилын харуулай сэрэгүүдэй комсомолшууд — Октябрьда» гэжэ эстафетэдэ хабаадагшадай рапортые Калинин городой инженер С. Бабич уншаа.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ совет залуушуулай эльгээхэ бэшэгые митингдэ хабаадагшад ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

ОКТЯБРИИН 50 ЖЭЛЭЙ ОЙ БА ДЭЛХЭЙН ХҮДЭЛМЭРИШЭН АНГИ

Уласхоорондын научна конференци

«Октябриин табин жэлэй ой ба дэлхэйн хүдэлмэришэн анги» гэһэн уласхоорондын научна конференци Москвада Кремлиин театр соо ноябриин 11-дэ нээгдээ. Уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй институт энэ конференциие үнгэргэнэ.

Москва, Ленинград, Новосибирск болон Советскэ Союзай бүсад городуудай эрдэмтэд конференциде хабаадагшадай дунда бии. Уласхоорондын хүдэлмэришэнэй ба демократическа хүдэлөөнэй элитэ ажалябуулагшад 70 гаран ороноо ерэжэ, конференциин хүдэлмэридэ хабаадалсажа байнхай. Хэдэ хэдэн уласхоорондын организациин, профсоюзуудай, национально - демократическа ба зарим социалис партинуудай түлөөлэгшэд айлшадай дунда бии.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Суслов конференциде хабаадагшадые КПСС-эй ЦК-гай зүгһөө амаршалаа.

(ТАСС).

ОРОНОЙ ХЛОПОК УРГУУЛАГШАДАЙ АМЖАЛТА

Агууехэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ойе эрхимээр угтахын түлөө тэмсэхэдэ ороной хлопок ургуулагшад гүрэндэ түүхэй-хлопок худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээ.

Заводууд болон тушаан абалгын пунктнуудта 5 мил-

СССР-эй ЦСУ-гай МЭДЭЭСЭЛ

лион 570 мянган тонно гү, али түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо 127 мянган тонноор ехэ түүхэй-хлопок тушаагдаад байна.

Узбетэй ССР-эй колхоз, совхозууд 3 миллион 812 мянган тонно, Туркмениин ССР-эй—616 мянган тонно, Таджигай ССР-эй—553 мянган тонно, Азербайджанай ССР-эй—331 мянган тонно, Киргизэй ССР-эй—166 мянган тонно, Казахай ССР-эй—92 мянган тонно түүхэй-хлопок гүрэндэ худалдаа.

Түүхэй-хлопок гүрэндэ худалдалга ургэлжэлһөөр.

Үнэн зүб хэрэг илан мандахал

ВЬЕТНАМ АРАДАЙ ТЭМСЭЛДЭ ТАЛАРХАЛГЫН МИТИНГ

Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтын ЦК-гай Президиумэй гэшүүн Дан Чан Тхи туруутэй фронтын делегаци Агууехэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ хабаадалсаһан юм. Энэ делегаци ноябриин 11-дэ Моссоветтэ ороо.

Баатарлиг вьетнам арадай тулөөлэгшэдые Моссоветэй худэлмэрилэгшэд халуунаар амаршалаа.

ШУБУУ ШАДАЖА ҮСХЭБЭЛ—ОЛЗОТОЙ

Долоо-найман жэлэй саада тээ Зэдын аймагай бүхы ажахынуудтаганшье hаа, өөhэдын шубуудай фермэнүүдтэй байhан. Тэдэнэр тус тустаа үндэгэ үйлэдбэрилхэ, гүрэндэшье худалдаха түсөб, даабаритай байгаа.

Теэд олонхи ушарта гүрэндэ үндэгэ худалдаха түсөб дүүргэгдэдэггүй бэлэй. Зарим ажахынуудайлнуудаар, ондоо колхоз, совхозуудаар ябажа үндэгэ суглуулха, тэрэнээ орооhо талхаар андалдажа гү, али мүшөөр худалдан абаад, түсэбөө хүсөөхэ баатай болодог hэн. Тэрэнhээнь уламжалан, эбгаhан үндэгэкиинь ёhотойл алга, мүнгэнhөөнье өөрэгүй үнэтэй боложо, эсэстээ шубуудайнь фермэ оло мянган түхэригэй гарзада орожо гарадаг hэн. Яахадаа тиимэ байгааб гэхэдэ, хадышье үсөөн тахяатай жэжэ фермэдэ гэр байра, худэлхэ хүнүүд, тэжээл хэрэгтэй бшуу. Энэ мэтэhээ ажалайнь үлүү булуу гаргаша хэтэрхы ехэ болодог бэлэй. Тахяа буриhөө үндэгэнпье үсөөн абтадаг hаабдаа. Жэмээлхэдэ, 1960 ондо аймагай ажахынуудта тахяа буриhөө оройдоол 40 үндэгэн суглуулагдаа гэхэ гү, али хамта 368,7 мянган үндэгэн абтажа, 304,3 мянганиинь гүрэндэ худалдагдаhан байна.

Шубуу үсхэбэрилгые нимэ гуримаар эмхидхэжэ холо ошогдохогүй гэжэ олонхи колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэй ойлгоо. Теэд шубуудай жэжэ фермэнүүдые огтолон үты болгожорхиходень баhал таарахагүй байгаа бшуу. Юуб гэхэдэ, гүрэндэ үндэгэ худалдаха түсэб дүүргэгдэнгүй үлэхэ ёhогүй ха юм.

Тиимэhээ 1964 онhоо хойшо шубуу үсхэбэрилгые гуримшуулха, энэ талаар тусгаар мэргэжэhэн томо фермэнүүдые эмхидхэхэ тушаа түрүүшын алхам хэгдэжэ эхилhэн байна. Хэрбээ өнөөнhөө урагша аймагай бүхы 8 ажахы шубуу үсхэбэрилдэг байбал, 1964 ондо ороидоол табан ажахыда тиимэ фермэ үлэhэн.

Удаань 1965 онhоо хойшо Торгиин совхоздо тусхай томодхогдоhон, имагтал шубуу үсхэбэрилхэ мэргэжэлтэй фермэ эмхидхэгдэжэ эхилээ hэн. Мүнөө тус фермэдэ хамта 9500 эмэ тахяа харуулhалагдана. Мүн жэл бүри 20 мянган дальбараа дэгжэгдэжэ, үсхэбэридэ табигдадаг юм. Харин долоон жэлэй саада тээ бүхы аймаг соо ороидоол 10,1 мянган тахяа тоологдодог байгаа бшуу.

Шубуу үсхэбэрилхэ тусхай мэргэжэлтэй, томодхогдоhон, худэлмэринь оньhожоруулагдаhан фермэ эмхидхэхэдэ юугээрээ ашагтай байгааб гэд хаража үзэе.

Колхоз, совхоз бүхэндэ шубуунай жэжэхэн фермэнүүдэй байhан үедэ, 1960 ондо, Зэдын аймагта жэл соо бүхыдөө 368,7 мянган үндэгэн суглуулагдажа, 304,3 мянганиинь гүрэндэ тушаагдаhан байгаа. Мүнөө Торгиин совхоздо томодхогдоhон шубуунай тусхай фермэ бии болгоод, мүн бусадшье ажахынуудай жэжэ фермэнүүдые нэгэдхээд байхада, аймаг дотор үнгэрhэн 9 hара соо 1 миллион 564 мянган үндэгэн абтаа. Тиинхэдэ гүрэнлэ миллион үлүүтэй үндэгэн худалдагдажа, жэлэй түсэбhөө галуур 500 мянга гаран үндэгэн Эхэ орондоо үгтөө. Гансахан Торгиин совхозой шубуунай фермэ 700 мянган үндэгэ гүрэндэ худалдаха түсэбтэй аад, 884 мянгые тушааhан байна. Ондоогоор хэлэбэл, энэ үе соо ажахынуудта үндэгэ худалдалга дүрбэ дахин ехэ болоо гээшэ.

Торгиин совхозой шубуунай фермэдэ ехэнхи ажалынь оньhожоруулагданхай. Шубуудта тэжээл зөөжэ, хубаажа үгэхэ, үндэгэ суглуулха худэлмэри хуу оньhон машина, зайн галай хүсөөр хэгдэнэ. Тэрэнэй ашаар нэгэ хүн олон тахяа хараха, эдеэлүүлхэ аргатай болоо, ажалай бүтээсэ дээшэлээ. Тусхайлбал, таба-зургаан жэлэй саада тээ өндэ тахяа буриhөө арайл гэжэ 50 гаран үндэгэн абтадаг байбал, нёдондо 76 үндэгэн суглуулагдаа. Харин байгша оной үнгэрhэн 10 hарада тахяа буриhөө 85 үндэгэн абтаhан.

Эгээл шухала юумэнь гэхэдэ, hүүлэй арбаад жэл соо шубуу үсхэбэрилгэ түрүүшынхеэ ашаг олзотой hалбари болоо. Жэшээлхэдэ, энэ жэлэй юhэ hарын дунгөөр абтаhан 1000 үндэгэн бүхэнэй өөрынь үнэ сэн түсэбэй ёhоор 75 түхэригтэ байха зэргэтэй hаа, үнэндөө 62 түхэригтэ болоно. Ондоогоор хэлэбэл, совхоздо абтаhан үндэгэн бүхэнhөөнь 2 мүнгэнэй сэбэр олзо орожо үгэнэ бшуу. Энэмнай яашье шамарлахаар бэшэ гоо. Юуб гэхэдэ, совхоз байгша ондо хамта 1 миллион улуутэй үндэгэ үйлэдбэрилхэнь ха юм. Иигээд ерэхэдээ энэ hалбариhаа ажахыда жэл соо лаб 10 мянган түхэригэй сэбэр олзо орожо үгэхэнь гээшэ.

— Энээнhээ буришье hайн үрэ дүн түйлаха аргатайбди. Теэд шубуудтамнай байра үшөөл дутана. Нэгэ байрада олон шубуу байлгажа, хашалдуулха баатай болоноби. «Бурятцелинстрой» трестын 589-дэхи оньhожоруулагдаhан колоннын барилгын участок фермэдэмнай 8 мянган тахяагай байха үшөө нэгэ байра түхеэржэ үгэхэ аад, ехээр нобшорно. Гурбадахи жэлээ барижа байна. Тэрэ байрын барилгые тургэдхэхэ тушаа республикын партийна, советскэ органууд хэмжээ абаха аабза гэд хүлеэгдэнэ, —гэжэ энэ фермые даагша, ветврач Г. Д. Хлебникова хэлэнэ.

Таарамжатай соонь томодхоод, hайн байраар хангаад, хүдэлмэришень оньhожоруулаад, ажалыень зүбөөр эмхидхээд байбал, шубуунай фермэhээ ашаг олзо элбэгээр абтаха аргатай. Тиимэhээ шубуудай жэжэ фермэнүүдые томодхохо, тусхай мэргэжэлтэй болгохо хэрэгые хойшолуулангүй, зоримгойгоор, бодомжотой hайнаар эмхидхэхэ байна.

Г. ИЛЬИН.
Зэдын аймагай үйлэдбэрилгэ-экономикын таhагай начальник.

МОЛДАВИИН ССР. **«Стяуа рошие» фирмын худэлмэрилэгшэд ойн баярай энэ жэлдэ амжалтатай гаар худэлжэ, даабари, түсэбүүдээ болзорhоонь урид дүүргэhэн байна. Эндэхид социалис мүрысөөндэ түрүүлэн ябаа.**
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: фирмын түрүү нэхэгшэ К. Мазыну.
ТАСС-ай фото.

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ СЛЁТ

Улаан-Удын Октябрьска районой үйлэдбэрилгэ түрүүшүүлэй IV слёт үнгэргэгдэбэ. Слёдто районой промышленностиин, барилгын, транспортын, худалдаа наймаанай ба нийтын эдеэ хоолой предприятинуудай, эмхи зургаануудай түлөөлөгшэд сугларба. Совет засагай 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаhан социалис уялгануудай дүүргэлтын дүнгүүд тухай КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр А. Д. Чукаев үгэ хэлэбэ.

— Гурбан квартиралай туршада манай районой ажалшад Шэтэ хотын Энгидэйн районой ажалшадтай мүрысэхэ зуураа, саг үдэлжэ илажа ябаа, —гэжэ нүхэр Чукаев хэлэбэ. Агуухэ Октябрьиин хүндэлэлдэ манай бүд нэхэгшэд түсэбhөө гадуур 37 мянган метр сэмбэ нэхээ, мяха-консервын комбинадта түсэбhөө гадуур 1048 мянган банка консервэ гаргаглаа. Районой барилгашад жэлэй эхинhээ 26014 дурбэлжэн метр байрын талмайтай гэр ашаглаглада үгөө.

Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргахада, гэр барилгын комбинат, нооhо угаадаг фабрика, асфальто-бетонно завод, харгы барилгын управлени, АТХ-2, хилээмэнэй завод районой түрүү предприятинуудгэжэ тоологдоо.

Слёт дээрэ «Совет засагай 50 жэлэй нэрэмжэтэ коллектив» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгоhон диплом 26 коллективүүдэй, бригадануудай хүтэлбэрилэгшэдтэ барюулагдаа. Тэдэ коллективүүдэй гоодо больницын гурбадахи таhаг, № 1 СМУ-гай нүхэр Власовай хүтэлбэрилдэг бригада болон бусад коллективүүд тоологдоно.

Улаан-Удын нарин сэмбын фабрикын коллектив табан жэлэй түсэбые 1970 оной ноябриин 7-дэ дүүргэхэ гэhэн үүсхэл гаргаба. Энэ түрүү коллектив түсэбhөө галуур 200 мянган метр бүд нэхэхээр бэеэ уялгалаа. Асфальто-бетонно заводой коллектив В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ түсэбhөө гадуур 3 мянган түхэригтэ хүрэтэр продукци үйлэдбэрилхэбди гэжэ үгээ үгөө.

А. ЛЕСКОВ.
КПСС-эй Октябрьска райкомой инструктор.

ЧЕЛЯБИНСКА ОБЛАСТЬ. **Магнитогорскын металлургиин комбинат энэ жэлдэ амжалтатайгаар худэлжэ байна. Тэдэнэр түсэбhөө гадуур 10 гара мянган тонно шэрэм хайлуулаа. Социалис Ажалай Герой Е. Д. Борзенковой хүтэлбэрилдэг бригада иланган амжалтатай. Зураг дээрэ: (зүүн гарhаа) Социалис Ажалай Герой Е. Д. Борзенков, мастер Ю. И. Бушуев, И. Ф. Удодов.**
ТАСС-ай фото.

Россин эгэшэ дүү республикануудаа

(ТАСС-ай мэдээсэлнүүдhээ)

УhАН ЗАМАЙ ЛИНИ

ПЕТРОЗАВОДСК. Беломор-Онежскэ пароходствын уhан замшадай карта дээрэ уласхоорондын шэнэ линии тэмдэглэгдээ. Энэ линии Петрозаводскын модо тайрадаг, мебель бүтээдэг комбинадhаа эхэлбэ, Энс Папенбург порт (Баруун Германи) хүрэтэр зурына.

Карелиин уhан замшад энээнэй урдахана Мурманскhаа гарадаг Беломор-Балтиин канал дабаад, Норвеги ороhон байгаа, харин мүнөө СССР—Итали—Югослави—СССР гэhэн маршрудаар түрүүшынгээ аяншалгада гарахаяа бэлдэжэ байна. Энэ линеэр ашаглаhан дүрбэн теплоход ябаха юм.

Беломор-Онежско пароходствын суднануудые мүнөө үедэ Финляндида, ГДР, Дани, Швеци болон Польшодо; тэрэшэлэн Волго-Балтиин замаар, Волго мүрэнөөр зубшаhан совет бүхы портнуудта хаража болохо юм.

ШЭНЭ ПЬЕСЭНҮҮД

ЙОШКАР-ОЛА. Республикын национальна театрай шэнэ афишанууд городой хүн зониие баясуулаа. Марийска классигуудай үшөө хоёр роман—С. Чаваинай «Элнет», М. Шкеганай «Эренер» драмтеатрай сценэ дээрэ пьесэ болгон табигдаба. Түрүү үзэл бодолтой марийска интеллигенци большевигүүдэй туг доро, Совет засагай дайсадта эсэргүүсэн, эдэбхитэйгээр тэмсээ гэжэ «Элнет» драма соо хэлэгдэнхэй. Капиталис харилсаануудай hандаран hалажа, социалис харилсаануудай марийска тосхондо батажажа байhан тухай «Эренер» гэжэ драмаар харуулагдана.

НОМ — ЭРХИМ БЭЛЭГ

ЭЛИСТЭ. Хальмагай ниислэл хотодо нээгдэhэн номой яармаг хонишод болон гүүртэнүүдые даагшад, мяха-hүнэй промышленностиин худэлмэришэд, нефть, газ бэдэрэгшэд, Дивное—Элистэ гэжэ түмэр зам бариншад олоороо ерэнэ. Арба нэгэн номой автор, Шекспир, Мольер, Пушкин, Лермонтов, Маяковский болон бусад поэдүүдэй зохёолнуудые оршуулагша Санжа Каляевай зохёолнуудые хүнүүд олоор худалдан абана. Ока Городовиковой нэрэмжэтэ Хальмагай АССР-эй Гүрэнэй нэгэдэхи шан С. Каляевта hаяхан олгогдоо.

Хальмагай поэдүүд Д. Кугультинов, А. Сусеев, А. Балакаев гэгшэдэй, Хальмагай түрүүшын поэтесса Б. Сангаджиева гэгшэдэй номууд наймааанда ехээр гарана. Тэдээнэй зохёолнууд орон соонгой олоор хэблэгдэнэ. Нютагай хэблэл табан жэлэй эхилhэнhээ хойшо хамта дээрээ миллионhоо дээшэ тиражтай 200 гаран нэрэнүүдтэй номуудые хэблэн гаргаа, энэнь түрүүшын хоёр жэлэйхидэ орходоо гурба дахин олон юм. Эдэ үдэрнүүдтэ номой тусхай магазинууд Хара газар дээрэхи Комсомольск, Цагаан-Аман (Волго шадар) гэжэ газарнуудта нээгдээ, ном тээhэн зуу гаран лавканууд республикын холын районуудта, үбэлэй бэлшээринүүдтэ эльгээгдээ.

«УМАРИНА» ГЭЭШЭ ЮУН БЭ?

САРАНСК. Мордва арад өөрынгөө дуу, хатарай ансамбльда «Умарина» гэжэ өөгшөөhэн нэрэ үгөө. Умарина гэжэ үгэ мордва хэлэн дээрэ яблони гэhэн удхатай. «Умарина» гэжэ ансамбль хорин табан жэлэй турша соо бэлигтэй коллектив болон хүгжөө.

Ансамблиин артистнууд гансахан энэ жэлэй туршада республикынгаа хото, худөө газарнуудта 300 концерт табиhан байна. Тэдэнэр Курск, Орел, Воронеж, Белгород, Брянск, Калуга, Рязань, Тамбов, мүн ороной бусадшье олон тоото городуудаар ябаhан байна.

ЕХЭ УРГАСЫН ЖЭЛ...

ЧЕБОКСАРА. Чувашай колхоз, совхозуудай энэ жэлдэ промышленностьда эльгээhэн хмелеэр табан зуу миллион литр пивэ нэрэжэ болохо юм.

Чувашай хмель таригшад 1967 оной туршада үзэгдөө дуулдаагүй ехэ ургаса хурлагаа, энэ жэлэйнь ургаса үнгэрэгшэ жэлдэ абтаhан эрхим ургасада орходоо нэгэ хахад дахин ехэ болоно. Хмель тушаhанайнь түлөө республикын ажахынуудта гүрэн долоо миллион түхэриг мүнгэ түлэбэ.

Чувашайхид хмель гэжэ ургамалые эртэ урданhаа таридаг заншалтай юм. Мүнөө үедэ иимэ ургамалые колхозуудай хахадhаа олонхинь, арбан долоон тусхай совхоз тарина.

УДМУРТЫН ТҮРҮҮШЫН ЛАУРЕАТ

ИЖЕВСК. Республикын эгээл мэдээжэ композитор, РСФСР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша Герман Корепанов Агуухэ Октябриин табин жэлэй ойн урда тээ национальна литература, искусствын элитэ ехэ зохёолнуудай түлөө олгогдоhон Удмуртын АССР-эй Гүрэнэй шангай түрүүшын лауреат болоо. Удмуртын хүгжэмэй культурын түүхэ соо эгээн түрүүлэн «Наталь» гэжэ оперо зохёоhонойнгоо түлөө, Удмуртын түрүүшын симфониин түлөө, «Дано лу» («Партида алдар соло») гэжэ дуунай, мүн бусад зохёолнуудай түлөө Герман Корепанов иимэ үндэр шагналда хүргэбэ.

Г. А. Корепанов—нютагай поэдүүдтэй суггаа hайн барисаатайгаар ажалладаг Удмуртын мэргэжэлтэ композиторнуудай нэгэн юм. Энэ композитор либреттын автор Г. Красильниковтай суггаа колхозно таряашадай ажабайдал харуулhан шэнэ оперо зохёожо байна.

ПАРТИИН ТҮҮХЭ БА УРАН ЗОХЁОЛ

Пропагандистнарта туhаламжа

Партийна hуралсалай шэнэ жэл эхилбэ. Түрүүшын хэдэн хэшээлнүүл үнгэргэгдөө. Бүхы хүнүүдэй, нэн түрүүн коммунистнуудай марксистско-ленинскэ суртал шудалха хэрэгтэ политическэ hуралсалай онсо шухала үүргэтэй байhан тухайда, нийтын эрдэм саашадань хүгжөөхын, коммунис байгуулалгада тэрэнэй дүүргэдэг үүрэг дээшэлүүлхын тула бэелүүлэгдэхэ хэмжээнүүд тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоол соо тусгаар тэмдэглэгдэhэн байна. Тиимэ тула пропагандистнарай үмэнэ харюусалгатайнье, хүндэтэйнье зорилго табигданхай. Манай партийн, манай түрэнэй 50 жэлэй түүхэ, марксизм-ленинизмын сурталай илаг мандахыг тулөө тэмсэлые. Агуу Октябриин бүхэдэлхэйн удха шанарые эмхэйлэн харуулха, хүн зонда ойлгуулха—иимэ зорилго пропагандистнарай үмэнэ табигдажа байна. Энээндэ тэлэнэрэй шадабари, эрдэм бэлэдхэл ехэ удха шанартай гэшэ ааб даа.

Хүнүүдэй урда үгэ хэлэhэн хүн бүхэн олондо юумэ ойлгуулхые ороддохоhоо гадна, тэрэ үзэл сурталаарнь хүн зон нэбтэржэ, тэрэнэй түлөө тэмсэхээр бэлэн байхаар ойлгуулха—пропагандист иимэ эли шадитэй байха ёhотой. Хүнэй зүрхэ сэдьхэлдэ оротор, дура буляамаар хэлэхэ гэшэ ехэ шадабариин хэрэг байhаниинь ойлгосотой. Хүнэй сэдьхэл зүрхэ эзэлжэ, дурыень буляажа шадаагүй хада, тэдэндэ ондоо тээhээ нүлеолхэ болоно.

Хүнэй зүрхэ сэдьхэл яажа эзэлхэ, дурыень буляаха ёhотойб? Ямар онол арга энээндэ бии б?

Хэлэхэ материалайнгаа удхада гол анхаралаа табяад, тэрэнээ хүнэй зүрхэ сэдьхэл худэлгэмоор ойлгуулха, хүнэй дура буляамаар дүлэтэ үгөөр хэлэхэ эли шэдитэй болохо гэжэ оролдоогүй пропагандистнар лайралдадаг. Энээн тухайда үзэл сурталай талаар дайсадшье биндандэ хэлэдэг шуу. Зохёолшо Михаил Алексеевэй «Хлеб—имя существительное» гэжэ туужа соо зохёолшо коммунист ород лама хоёрой үзэл сурталай талаар тоосолдоон hонирхолтойнье, hурганал абамааршье байна. Шажанай түлөөлэгшэ «эсэгэ» гэжэ нэрлүүлдэг Леонид гэгшэ гэрээд үгээ эндэ хэлэнэ. Бурхан бии гэжэ энэ хүн бүхы шуhа мяхаараа буляалдаха ёhотой, hайсал тоосохо, эсэрхэлэхэ болоо гэжэ зохёолшо бээ зэhэдэг юм. Тиин гэhээнь шажанай түлөөлэгшэ коммунис ба христианска үзэл бодол дэлгэрүүлхэ онол арга тухайда хэлэжэ ороо бшуу. Олон жэлдэ шажан мүргэлдэ алба хэжэ ябаhан Леонид гэгшэ дүй дүршэл дээрэhээ иимэ тобшолол хэhэн байба:

«...Таанар, коммунистнар, үзэл сурталайнгаа арсашагүй байhые тон зүб үшар баримта дээрэhээ үндэhэлнэт, юуб гэхэдэ, энэтнай бодото байдал дээрэ шалгагдаhан байгаалиин арсашагүй хуули ёhонуудта түшэглэнэ. Иигээд байхадаа, таанад нэгэ галаhаа хүсэгүй hула байнат. Юундэ хүсэгүй hулабта гэхэдэ, таанад өөhэдынгөө үзэл суртал дэлгэрүүлхэ онол арганууд тухайда hанзагаа зобөдогүй байнат. Манай үзэл суртал тон зүб, арсашагүй, тиимэ тула өөрөө илан мандана аабза гэжэ тоолдогто. Байшангай үүдэндэ «Агитпункт» гэжэ гаршаг нягаалаа hаа, хүнүүд өөhэдөө дүүрэн сугларха, ямаршье сарайе клуб гээд нэрлээ хада, тэрээн руу хүнүүд баhал өөhэдөө ошохо гээд тоолонот. Бидэнэр, бурхан шажанда алба хэгшэд, бэедээ нигэжэ найдаггүйбди, юундэб гэхэдэ, худал үзэл суртал дэлгэрүүлхэ гэжэ оролдоно ха юмби, тиимэ хадаа идхамжынгаа худэлмэриндэ элдэбын арга онол хэрэглэхэ баатай болоноби... hанаадшье үзыт даа, худөө нютагта хаанань церковь баригдадаг бэ? Эгээл hайн, эгээл эли газарта церковь бодходог байгаал даа. Барилгынь проект хэн зохёодог байгааб? Дэлхэйдэ эли болоhон архитектор... Церковиин зосоо талыень хэд гоёон зурадаг байгааб? Бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ болоhон зураашад—Микеланджело, Рафаэль, Леонардо да Винчи, манай ородой зураашдhаа—Рублев, Брюллов, Поленов, Коровин, Васнецов, Нестеров!.. Церковьтэ дуулаха дуу хүгжэм хэн зохёодог байгааб? Моцарт, Бах, Бетховен, бү гайхагты, Бетховен зохёодог байгаа,—Шопен, Римский-Корсаков, Чайковский... Дасан сүмэ бариха хэрэгтэ худөөгэй ажалшад мүнгэ зөөри хайрладаггүй байгаа. Иигэжэ ямар нэгэн мэдэгдээгүй сэлеэндэ айхабтар гоё hайхан, үеын үедэ байхаар барилга бододог байгаал даа. Иимэ юумэндэ мүнгэ зөөри гамнажа болохогүй гээд бидэ мэдэдэг байгаабди. Ондоо ямаршье юумэндэ гамна, арьбала, хамаагүй...» Хубүүд, басагадай худөө нютагуудhаа городууд руу ябашадаг шалтагаанууд туршаа шажанай энэ түлөөлэгшэ саашань яhала зүбшөөмөөр тайлбарилна. Үзэл сурталай талаар дайсан—шажанда алба хэгшэ Леонид үбгэжөөлэй хэлэhэнниие бодожо үзэмөөр гэжэ hанагдана. Юрэнхыдоо энэ туужые пропагандистнар уншаа hаа, бэедээл туhатай юумэ ойлгожо абаха hэн.

Эрдэм наука, искусство. Эдэ хоёр ондоо арга методтэй гээшэ бээ. Илгаань тиимэшье ехэ бэшэ. Нэгэл удхатай юумэ, нэгэл ушар байдал тухай ондо ондоо аргаар тайлбарилдаг, ойлгуулдаг ха юм, «философ силлогизмаар хэлэдэг, поэт урэн хурса үгөөр зураглан харуулдаг, тиин эдэ хоёр нэгэл юумэн тухайда хэлэдэг шуу. Политигууд, экономистнууд тоо, баримтануудаар тодорхойлон тайлбарилдаг, уншагшад, шагнагшадай ухаанда нүлөөлдэг... Поэт бодото байдалые урэн хурсаар харуулдаг, уншагшадай сэдьхэл бодолдо нүлөөлдэг... Иэгэниинь тодорхойлон тайлбарилдаг, нүгөөдэнь харуулдаг, хоюулан хүнүүдтэ этигэл түрүүлхэ гэжэ оролдодог...» гээд В. Белинский бэшэhэн байдаг. Эрдэм наука искусство хоёр бэе бэеэ hэлгэжэ шадахагүй, харин бэе бэедээ нэмэри болодог юм. Хүнүүдэй экономическа, политическэ байдалда урэн зохёол гээшэ үнэхөөрөө ехэ материал үгэдэг байна. Жэшээнь, тэрэ үе сагайнгаа мэргэжэлтэд — түүхэшэд, экономистнууд, статистигуудай бултанайнь номуудhаа hураггүй ехэ юумэ Бальзагай зохёолнуудhаа ойлгожо абааб гэжэ Ф. Энгельс тоолодог байhан.

Нийтын эрдэмэй ойлгомжонуудые харуулха хэрэгтэ урэн зохёолой удха шанар юуб гэхэдэ, хүнэй зүрхэ сэдьхэл худэлгэдэг, тэдэниие гүнзэгыгөөр ойлгоходонь туhалдаг үүргэтэй. Пропагандист гээшэ материалаа мини лэ хэлээд гараха бэшэ, харин поэт-декабрист А. И. Одоевскиин хэлэhэнэй ёhоор лагбан руумнай өөрынгөө шуhанhаа нэгэшье дуhал оруулаг лэ гэдэгтэл, хүнэй зүрхэ сэдьхэл буляама болгохые оролдохонь шухала. Марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнууд, үгэнүүд пропагандистын худэлмэридэ үльгэр жэшээ боложо үгэхэ байна. В. И. Ленин урэн зохёол ехээр хэрэглэhэн байдаг. Урэн зохёолhоо абаhаан мянгаад цитата номууд соонь дайралдадаг юм. Илангала С. Щедринэй, Гоголиин, Грибоедовэй, Крыловой зохёолнуудhаа ехээр хэрэглэhэн байна. В. И. Ленин Крыловой баснинуудые ехэ зохидоор хэрэглэдэг байгаа.

Теориин ямар нэгэн асуудал хүнүүдтэ hайнаар ойлгуулхын тулада пропагандист урэн зохёол хэрэглэдэг гээшэ. Тэрэнhээ гадна, урэн зохёол үшөө ондоо үүргэ дүүргэлсэдэг шуу. Хүнүүдэй политическэ эрдэм дээшэлүүлхэhээ гадна, нийтэ болбосорол, культура ехэ болгоно ха юм. Ямар нэгэн зохёолшые гү, али урэн зохёолой ном хэрэглэхэдээ пропагандист зохёол уншаха амтые хүнүүдтэ танюулна, мүн тэдэнэр улам ехэ юумэ мэдэдэг болоно бшуу. Залуушуултай хүдэлдэг пропагандистнарта энэ илангаяа шухала байна. Урэн зохёол хэрэглэхэдээ тэрэниие хабсаралга гээд хаража болохогүй. Урэн зохёол гээшэнэй өөрөө ехэ хүсэтэ зэбсэг байhаниинь ойлгосотой. Энээнтэй дашарамдуулан, М. И. Калининай пропагандистнарта хандаhыень hануулалтай байна. Марксизм-ленинизмын асуудлнуудаар лекциинууд революционно, дэбтолхы удхатай, эрдэм ухаанда түшэглэhэн эгээл hайхан сэсэгүүдээр гэрэлтүүлэгдэhэн байха ёhотой. Залуушуул гээшэмнай гоё hайхан юумэндэ дуратай гэжэ бү мартагты.

Урэн зохёол хэрэглэхэдэ гү, али ямар нэгэн ушар хөөрэхэдэ, хүнүүд hэргээд, саашань hайнаар шагнадаг шуу. Гэхэтэй хамта, лекци, хөөрэлдөөндэ урэн зохёолые хэтэрүүлэн хэрэглэхэ болоо hаа, хуурай хубхи hонигүй лекци уншагшаhаа доро байжа болохо. Мини hанахада, лекци, хөөрэлдөөндэ тон шухала, орёо теоритин асуудалые тайлбарилхын тула урэн зохёолhоо 2—3 жэшээ абаhаа дээрэ. Ондоогоор хэлэхэдэ, урэн зохёолые тиигээд иигээд хэрэглэгты гэhэн тогтомол заабари үгэхын аргагүй. Энээниие пропагандист бүхэн өөрынгөө шадабаряар хэрэглэхэ байhаниинь ойлгосотой. Зариманда зохёолhоо ямар нэгэн хэhэг уншажа болоно, үгышье hаа, тэрээниие хөөрэжэ үгэхэдэ болоно, мини дурдахада хамаагүй байдаг. Олон пропагандистнар уялгата литератураhаа гадна, мүн урэн зохёолой ном уншахые hураншадтаа зүбшэдэг байна. Жэшээнь, 1905—1907 онуудай революциин урда тээ худэлмэришэн ангиин байдалые харуулhан асуудал хөөрэхэдөө, А. М. Горькиин «Мать» гэжэ романай нэгэдэхи бүлэг уншахыень hураншадтаа дурадхаха, hүүлдэнь тэрэнэй удха тухай хөөрэжэ үгэхэ байна. Дулэтэ революционер - худэлмэришэнэй образ харуулhан Горькиин романhаа пропагандист харуулдаг юм. Пролетариадай хэрэгэй илаха байhанда этигэн найдажа ябаhан Павелай сүүд дээрэ хэлэhэн дулэтэ үгэнүүд хүнэй ухаан сэдьхэлдэ ороог.

«Парти—Октябриин социалис революциин илалта зоригжуулагша, хидхэгшэ мүн» (1917 оной октябрь) ном. «Дэлхэйе доhолгоо 10 удэр» гэжэ Америкын элитэ хёлшо-революционер Джон Рид зохёолhоо пропагандист ехэ hи материал олохо байна. Совет Бүхэроссин II съездэдэ байлеаад номой авторай тэрэ үеын байдалые зураглан харуулhадань, аргагүй сохисотой, иэнжэ тэмдэгтэй—ондоогоор хэлэхэдэ, тэрэ үе сагай бүлые тэрэ шэгээрнь манай урда руулжа үгэнэ ха юм. Авторай нөөрөө хараад бэлэhэн туладань үнэмэ, этигэмэ болодогоороо хүсэгдэ юм.

Партийн түүхэ шудалхахада хэдэн зохёол хэрэглэхэ тухайда шэнэ үсоохэн жэшээ харуулбадаг. Тиимэ бүхэндэ хэрэглэмээр гэhэн hонихоhотой материал шуу. КПСС-эй түүхэ үзэбэ нийтаа пропагандистын стэл—ямар hалахагүй шухала зүйлшүүд байха. КПСС-эй түүхэ шудалхахада заahан заабари библиотекэ хэндэ бии байха. Тэрэнhээ, В. И. Ленинай нэрэмжэтэ Гүрэн библиотекэ «КПСС-эй түүхэ» гэhэн ном 1963-ондо гарhан байна.

«Пропагандист материалаа hонихолтой, хүнэй дура буляама хэлэхэ хоёр hанаа hаа, үлэр бүри шадабаряар мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ, шэнэ арга бэлэрхэ байна. Энэ талаар зохёол тон ехэ туhа нэмэрэй гэжэ hонь лабтай.

В. КАЛАГАНСКАЯ
Зүүн-Сибириин культурын институтдай багш.

...НДЭР ШАГНАЛНУУД

(...эхэлэл. Эхиниинь ноябриин 6, 8-най номернуудта)

...ЭН ГАБЬЯАГАЙ
...» ГЭҺЭН МЕДАЛЯАР

...Николай Демьяновичые
...рьев Кузьма Кузьмичые
...рьев Роман Алимповичые
...лин Иван Николаевичые
...ов Михаил Федоровичые
...Лазарь Ермиловичые
...Павел Дорофеевичые
...лов Дмитрий Ивановичые
...чев Иван Анфиногенови-

...ев Евсей Аверьяновичые
...Алексей Алексеевичые
...ин Леонтий Ивановичые
...ев Марк Тимофеевичые
...Григорий Васильевичые
...лин Алексей Никодимови-

...ов Василий Сергеевичые
...Иван Ермолаевичые
...ов Федор Александрови-

...ыгин Александр Евдоки-

...рев Спиридон Ефимовичые
...нов Анисим Тимофеевичые
...ьев Фокей Алексеевичые
...кий Михаил Ивановичые
...лов Иван Степановичые
...ников Захар Петровичые
...ев Михаил Васильевичые
...ов Федор Севостьянови-

...ков Михаил Матвеевичые
...ев Прокопий Федоровичые
...ев Федор Петровичые
...Феофан Власовичые
...в Афанасий Федотовичые
...онов Сергей Ермолаевичые
...ов Иван Демьяновичые
...ев Иннокентий Петрови-

...шов Александр Данилови-

...ов Филипп Осиповичые
...ев Ефрем Павловичые

...ЙШАЛХЫ ГАБЬЯАГАЙ
...ЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

...ов Иосиф Филиповичые
...ев Радион Федосеевичые
...ков Василий Степановичые
...тов Михаил Лукичые
...онов Дмитрий Тарасови-

...онов Сергей Николаевичые
...фиев Илья Осиповичые
...ев Елуп Михайловичые
...ев Елуп Симоновичые
...ев Михаил Прокопьеви-

...асов Григорий Леонтьеви-

...ьин Гавриил Александро-

...ев Григорий Петровичые
...ев Федор Евлампиевичые
...нянов Василий Евграфови-

...ов Куприян Нестеровичые
...нов Спиридон Ивановичые
...ов Федор Карповичые
...ов Александр Иннокен-
...ые
...тьев Дмитрий Леонтьеви-

...нов Федор Ивановичые
...инский Савелий Арсентье-

...ханцев Николай Серапио-
...ие
...асьев Артем Демьяновичые
...асьев Давыд Григорьеви-

...асьев Роман Григорьеви-

...ин Василий Михайловичые
...нов Корнил Николаевичые
...й Дмитрий Прокопьевичые
...ров Василий Матвеевичые
...ров Степан Матвеевичые
...ганский Сергей Степанови-

...аков Ефим Ивановичые
...аков Михаил Кирилловичые
...ов Яков Иудовичые
...ов Илларион Гавриловичые
...ов Михаил Иннокентьеви-

...ников Семен Михайловичые
...ибанов Константин Трофи-
...ые
...нов Сергей Николаевичые
...нов Яков Васильевичые
...ичугов Иван Ксенофонтови-

...усенко Василий Сидорови-

...бородов Степан Васильеви-

...тов Фсофан Егоровичые
...ский Степан Антоновичые

Белов Иван Родионовичые
Беломоев Гавриил Лазаревичые
Бельский Александр Трофимовичые
Березин Иван Трофимовичые
Березкин Павел Андреевичые
Березовский Егор Матвеевичые
Берлович Самуил Ханмовичые
Бобков Иван Трофимовичые
Богидаев Егор Иннокентьевичые
Болдарев Мартемьян Сергеевичые
Болонев Митрофан Агафоновичые
Бондаренко Иван Никитовичые
Борисов Иван Силантьевичые
Борисов Павел Александровичые
Бородулин Василий Яковлевичые
Бродский Борис Григорьевичые
Бузин Александр Ивановичые
Буланов Петр Афанасьевичые
Булгаков Михаил Ниловичые
Бурдуковский Прокопий Михайловичые
Бурлаков Иван Дмитриевичые
Бычков Михаил Ивановичые
Бянкин Иосиф Васильевичые
Валькович Порфирий Ивановичые
Варфоломеев Ермолай Меркуловичые
Васильев Емельян Самсоновичые
Васильев Иуда Захаровичые
Вертиков Борис Петровичые
Вершинин Даниил Моисеевичые
Ветошников Иван Ивановичые
Вильев Иван Абрамовичые
Виноградов Федор Тимофеевичые
Вишняков Фирса Матвеевичые
Власов Василий Ивановичые
Власов Федор Ивановичые
Войлошников Владимир Григорьевичые
Волосатов Илья Семеновичые
Волосатов Савватей Ивановичые
Воробьев Игнат Тарасовичые
Воробьев Илья Федоровичые
Воробьев Константин Александровичые
Воронин Малофей Федоровичые
Воронин Михаил Тимофеевичые
Вульфович Самуил Исаевичые
Вылков Александр Тимофеевичые
Въялков Павел Матвеевичые
Гайдуков Назар Иннокентьевичые
Гамов Евдоким Ивановичые
Гарманов Варсанофий Афанасьевичые
Глазков Егор Яковлевичые
Глазков Нил Михайловичые
Глотов Мирон Нефедовичые
Головин Глеб Афанасьевичые
Гончаров Лаврентий Георгиевичые
Горбанев Андрей Алексеевичые
Горбов Андрей Алексеевичые
Гордеев Лифантий Дмитриевичые
Гордеев Пимен Ананьевичые
Горин Иннокентий Михайловичые
Гостев Василий Федоровичые
Гребенщиков Лукьян Тимофеевичые
Грехов Степан Дмитриевичые
Григорьев Андриян Алексеевичые
Григорьев Егор Андреевичые
Гриценко Никифор Ивановичые
Громов Иннокентий Иннокентьевичые
Гроссман Лазарь Рувимовичые
Губенин Анисим Карповичые
Гуминц Рувим Исаевичые
Гурбатов Иван Васильевичые
Гурьев Лука Семеновичые
Давыдов Назар Артемьевичые
Дворянчиков Максим Семеновичые
Денисов Николай Андреевичые
Дерябин Илларион Евсеевичые
Десятов Николай Александровичые
Димов Василий Ефимовичые
Дмитриев Иван Арсентьевичые
Дружинин Михаил Романовичые
Дудкин Александр Филипповичые
Дульский Владимир Григорьевичые
Дульянинов Еким Прокопьевичые
Дульянинов Макар Андреевичые
Духовников Иван Ивановичые

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

СОВЕДҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

ГОЛ АСУУДАЛЫНЬ—ҮЙЛЭДБЭРИ

Республикын сомоной, сельскэ, поселково Соведүүдэй социалис мурысөөнэй байгша оной гурбадахи кварталай дүнгөөр Сэлэнгын аймагай Ноёхоной сомоной Совет нэгэдэхи hуури эзэлжэ, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи мүнгэн шанда хүртэhэн байна.

Ноёхоной сомоной Совет, тэрэнэй гүйсэдхэхэ комитет (түрүүлэгшэнь нүхэр Ц. Д. Буянтуев) эмхидхэлэй, засаг захиргаанайнгаа хүдэлмэриин гол түлэбые XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ажахын асуудалнуудта зорюулдаг. Энэ талаараа сомоной Совет бүгдэниhөө шадамараар, аша нүлөө ехэтэйгээр хүдэлдэгөөрөө түрүүшүүлэй нэрэ солодо хүртөө гэхэдэ алдуугүй.

Сельскэ болон поселково Соведүүдэй хүдэлмэри саашадань hайжаруулха тухай партиин ЦК-гай март hарада гаргаhан тогтоолой эрилтээр Ноёхоной сомоной Совет нютагайнгаа колхозой ажахын хүгжэлтын гол шухала асуудалнуудта зохихо соонь ходо хамааралсадаг, сессинүүд дээрээ гаргаhан шиидхэбэринүүдэй саг соонь бэелүүлхэ хэрэгтэ депутадуудаа, саг үргэлжыгөө комиссинуудые эдэбхитэйгээр хабаадуулна. Хабарай тарилга, зунай малай бэлшээри, ургаса хуряалгаар зүбшэгдэхэ шухала болоhон асуудалнуудта гүйсэдхэхэ комитедэй заседани, сессинүүдтэ табигдажа, колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдтэ тодорхой hануулга заабари хэгдажа, hунгуулиингаа округуудта депутадуудай амхидхэхэ, харюусаха хүдэлмэринь даалгагдадаг байна.

Артелиин ажахын шухала шухала хүдэлмэриин ябасые нарин нягтаар хинан шалгаха, Октябриин 50 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мурысөөндэ ажалша ниитые эдэбхитэйгээр хабаадуулха хэрэгтэ депутадуудай, бүхы сомоной Соведэй зүгhөө артелиин правленидэ, партийна организацида горитойхон туhаламжа үзүүлhэнэйнь ашаар XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз Сэлэнгынгээ аймаг соо түрүү зэргэдэ гаража алдаршаа.

Энэ жэлэй юhэ hарын дүнгөөр тус колхоз гүрэндэ мяха худалдаха гурбадахи кварталайнгаа түсэб 132 процент, hүөөр—124, ноohоор—109 процент дүүргээ.

Жэлэй түсэбэй ёhоор 8000 центнер орооhо Эхэ оронойнгоо амбаарта оруулхын орондо 30275 центнер тарыа тушлагаа.

Мүнөө колхоздо малай үбэлжэлгэ эмхитэйгээр эхилбэ. Орооhо хүрэнгэ сэбэрлэлгэ, техникэ заhабарилга hайн ябана.

Колхознигуудай дунда хэзээ хэзээнэйхиhээ үргэнөөр дэлгэрhэн социалис мурысөөнэй дүлэ улам бадаруулан, колхозой ажахын, соёл хүгжэлтын саашанхи түсэб хараануудай амжалтатай дүүргэлтэ хангахаhаа өндоо шухала зорилго бидэнэрэй урда байхагүй мэдээжэ болоhон байха.

Гребенщиковтэн Улаан-Удын «Электромашина» заводто олоороо хүдэлнэ. Федула Моисеевич өөрөө кран бүтээдэг цехэй слесарь, заводой тогтохоhоо хойшо шахуу хүдэлhэн коммунист хүн.

Урдань «Механлит» гэжэ бишыхан завод байhан энэ предприяти Федула Моисеевичэй нюдэн дээрэ хараа байса ургаа, хүгжөө. Мүнөө энэ завод автокран, электродвигатель бүтээдэг томохон, хүсэ ехэтэй үйлэдбэри болонхой. Тус завод бүтээн гаргадаг продукцияраа гансахан республика дотороо бэшэ, ондоо тэзгүүр гэжэ сомсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Буянтуев мэдүүлнэ.

Малhаа гараха шиидг шэмэ үбэлэйшье сагта элбэгээр абаха, хойто жэлэй үндэр баян ургасын үндэhэ hуурние мүнөөнhөө найдамтайгаар табихын тула сомсоведэй гүйсэдком, саг үргэлжын хүдөө ажахын комисси тодорхой хэмжээнүүдые хараалаа. Депутадуудай, сомоной Соведэй эдэбхитэдэй хүсөөр мал ажалай фермэнүүд, отаранууд дээгүүр үбэлжэлгын ямар зэргээр эхилhэнине шалгаха, тиихэдээ нэмэлтэ гаргаша хэнгүйгөөр малай шэмэ дэшэлүүлхэ арга нүхэсэлнүүдые элирүүлхэ, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ гэhэн зорилготой. Шалгалта хиналтын асуудал гүйсэдкомой заседани дээрэ ходо харагдана.

Шалгалтын дүн бүхы сомоной Соведэй анхаралда зүбшэгдэмөөр гэжэ шиидхэгдэбэл, түсгаар сесси татагдахаар хараалагдана. Тэндэ гансашье депутадуудаар бэшэ, мүн колхозой мэргэжэлтэд, түрүү малшадаар тус асуудалые зүбшэн хэлсүүлжэ тодорхой тогтоол гаргаха хэмжээнүүдые абана. Энэ мэтээр колхозой ажахын саашанхи шухала асуудалнуудсомоной Соведэй, гүйсэдхэхэ комитедэйнь гол анхаралдань хэдодоо байхаар hанаашалагдана.

Үйлэдбэри, ажахын бусад асуудалнуудые олоной хабаадалгатайгаар, зүбөөр, гүнзэгы бодомжотойгоор шиидхэхэhээ гадна, Ноёхоной сомоной Совет hуурин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо, хүдөөгэй шэнэ барилга эохилхэ талааршье, мүнгэн hангай суглуулбари хангаха хүдэлмэреэршье hайн.

Барилга тушаа халга дурдабал, колхозой центр Зургаан-Дэбэ тосхондо 320 үхибүүлэй hуралсаха найман жэлэй шэнэ hургуули, Түхэм hууринда магазинай байшан, колхоздо нүүжэ ерэхэ айлнуудай hууха 10 гэр мүнөө бодхоогдожо байна.

Н. ЦОКТОЕВ.

ХҮДЭЛМЭРИШЭ УГ ГАРБАЛТАН

Гребенщиковтэн Улаан-Удын «Электромашина» заводто олоороо хүдэлнэ. Федула Моисеевич өөрөө кран бүтээдэг цехэй слесарь, заводой тогтохоhоо хойшо шахуу хүдэлhэн коммунист хүн.

Урдань «Механлит» гэжэ бишыхан завод байhан энэ предприяти Федула Моисеевичэй нюдэн дээрэ хараа байса ургаа, хүгжөө. Мүнөө энэ завод автокран, электродвигатель бүтээдэг томохон, хүсэ ехэтэй үйлэдбэри болонхой. Тус завод бүтээн гаргадаг продукцияраа гансахан республика дотороо бэшэ, ондоо тэзгүүр мэдээжэ болоhон байха.

Гребенщиковтэнэй намтар заводой түүхэтэй таhаршагүй холбоотой. Юуб гэхэдэ, энэ айлайхэ гэр бүлөөрөө заводто хүдэлдэгөөрөө хүндэтэйшье, ажалдаа амжалтатайшье ябадаг. Федула Моисеевичэй хүгшэн — Елизавета Сергеевна заводто 28 жэлэй туршада ажаллана. Мүнөө тэрэ кран бүтээдэг цехтэ үбгэнтэйгөө хамта хүдэлдэг. Лидия басаганиинь заводой бухгалтер, Владимир хүбүүниинь заводто слесарь-инструментальщигаар хүдэлжэ байhанаа Совет Армиин албанда мордоhон байха юм. Бага хүбүүн — Анатолинь электрослесарь. Владимир хүрьгэниинь мүн лэ заводой хүдэлмэришэн. Энэ ехэ хүдэлмэришэ бүлэ заводойнгоо заншалые нарин шангаар сахин барина.

Бүлын аха заха Федула Моисеевич гүшан жэл соо эндэ хүдэлхэ зуураа, hайшаал маргаалда оолодахин хүртэhэн байха. Нёдондо энэ эрхим хүдэлмэришэнэй үбсүүр «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орден шэмэглээ hэн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Гребенщиков Анатолий хүбүүнтэйгээ.

П. БУРМАКИН.

БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ БОЛОhОН НЮТАГ

«Революциин урда тээ манай Юрөө нютаг даншье барга бүдүүлиг газар байhан юм. Хэниинь-шье «буруугай бэлшээриhээ гараагүй» гэхэдэ алдуу болохогүй. Уужам нэлэнхы газар дээрэмнай нэгэшье hургуули, больница, соёл гэгээрэлэй гуламта байгаагүй,— гэжэ Социалис Ажалай Герой, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Жамсо Бальжинимаевич Ванкеев тон зүб хөөрэнэ. — Элинсэг хулинсагуудай нэгэтэшье өөдэлжэ үзөөгүй, үргэлжэ ядарал үзэжэ байhан. Эрхилдэг гол ажалынь мал байгаа. Түхэреэн жэлэй турша соо үхэр малаа адуулжа ородог hэн гэдэг. Эндэхи зарим малшад бага зэргэ газар хахалжа, тарыа таридаг байгаа. Модон анзаhаар газар хахалдаг, модон борнойгоор борнойлдог hэн. Олоо болоhон юумэнэйнь ехэнхи хубие нютагай нюдарган баяшуул, ламанар, бөөнэр өөhэдтөө абадаг байhан юм...»

Юрөөгэйхид нимэ тулюур байдалда байhан гэжэ мэдэбэбди.

Гэхэ зуура Совет засагай 50 жэлэй турша соо ямар ехэ амжалта туйлаhыень тобшо тэдыхэнээр — тоо, баримтануудаар харуулха дуран хүрэнэ.

Нэн түрүүн колхозой экономикын хүгжэлтые абаад харая. Олон hалбарита ажахытай колхоз болонхой. Эгээл hайн оньhото техникээр хангагданхай. Тарилгынь газар hүүлэй арбан табан жэлэй турша соо 2 370 гектарhаа 7 900 гектар хүрэтэр ехэ болоhон байна. Мүн орооhо тарыанайнь ургаса дүрбэ дахин нэмээ. Энэ үе соо хони хурьгадайнь тоо хоёр дахин олошороо: мүнөө 33 мянган толгой хонитой болонхой.

Эбэртэ бодо малайнь тоо толгой 2 400 болоо, тэдэнэйнь дунда эрхим шанартай hү үгэдэг племенной үнеэд олон.

Малай фермэнүүдтэхи хүндэ хүдэлмэри оньhожоруулагдажа эхилээ. Колхозынь зайн галаар бүрин хангагдаа. Томохон машинно-тракторна парктай. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз республика соогоо ашаг олоо ехэтэй, эгээ баян ажахынуудай тоодо ородог.

Жэл ерэхэ тудам хүн зоной болбосорол ехэ болоно, эрдэм мэргэжэлынь дээшэлнэ. Юрөөгэй 1 138 зоной 277 хүниинь долоон жэлэй hургуули, 105-ниинь дунда hургуули, 15-ниинь дээдэ hургуули дүүргэhэн байна.

Түгэс бэлэдхэлтэй 130 гаран механизатор, технигүүд колхоздо хүдэлнэ. Үхэр малаа хараад hуудат урданай буряад нютагай шэг шарай үндэhөөрөө хубилаа. Худалдаа наймаанай, нютагай промышленностиин, соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай бии болоhон ушар нютагай ажабайдалда горитой хубилалта оруулаа.

Тус колхозой түб — Таширта 51 үрхэтэ айл, Доодо-Үрлигтэдэ 157 үрхэтэ айл байдаг. Тоhоной завод, геологическа экспедиции, дунда hургуули, больница, сельпо эндэ бии. Хүдөөгэй 185 интеллигенци: 49 багша, 14 агроном, механик, экономист, 9 медицинскэ хүдэлмэрилэгшэ эндэ ажалладаг.

Дээдэ hургуулитай эдэ мэргэжэлтэд колхознигуудай ажабайдалда ехэ нүлөө үзүүлдэг гэжэ тэмдэглэлтэй. Элидхэл, хөөрэлдөөнүүдые ходо үнгэргэдэг, коммунис ёhо гуримай жэшээ харуулдаг.

Соёл гэгээрэлэй талаар ямар амжалта туйлагдааб гэхэдэ нимэ: 640 хүн дунда, тусхай дунда hургуулида hурана. Дайнhаа хойшо 20 хүн дээдэ hургуули, 112 хүн тусхай дунда hургуули дүүргэжэ гараа. 27 хүбүүд, басагад мүнөө институдта болон университедүүдтэ hуража байнхай.

Буряад ба бусад уран зохёолшодой номуудые хабархан уншадаг; хилын саана, Эхэ орон соогоо ямар хубилалтануудай боложо байhые hонирходог.

Колхозой библиотекэнь баян юм. Арба мянгаад ном тоологдоно. 300 гаран хүн — эдэбхитэй уншагшад. 217 айл өөhэдын библиотекэтэй болонхой. Айл бүхэн газетэ, журналнуудые олоор захижа абадаг.

Колхоздо арадай уран hайханай театр эмхидхэгдэнхэй юм. Клубай дэргэдэ драматическадуу, хатарай, хүгжэмэй, шатарай кружогууд бии.

Артелиин түбэй шэнжэ түхэл жэлhээ жэлдэ hайхан болоно. Айл бүхэн шэнэ гэртэй. Эдэнь урданай гэрнүүдтэй сасуулашагүй уужам, hаруул, дулаан. Айл бүхэндэ зайн гал, радио оруулагданхай.

Хүниие коммунис ёhоор хүмүүжүүлгэдэ анхарал ехээр хандуулагдана. Гэр бүлэдөө урин налгайгаар, ажал хүдэлмэридөө оролдосотойгоор хандадаг ябадал хүн бүхэнэй нангин уялга болонхой.

Ганса аймаг дотороо бэшэ, бүхы республика соогоо сууда гараhан Социалис Ажалай Герой Пылжит Жалсановае, КПСС-эй XXII съездын делегат Бутыд Батуевае, механизаторнууд Жапов, Ачитуев, Дашиев гэгшэдые мэдэхэгүй хүн үсөөн байха.

Ганса hөдондо жэл 9 хүн габьяата hайнаар ажаллаhанайнгаа түлөө орден, медальнуудаар шагнагдаа. Совет засагай аша туhаар лэ урданай юрын нютаг иимэ болбосон түхэлтэй, баян hуудалтай болоол.

Ю РАНДАЛОВ.

УНШАГШАД ОЛОШОРНО

Ацагадай библиотекэ Загарайн аймагай хүдөөгэй түрүү библиотекэнүүдэй нэгэн юм. Тэрэниие даагша Софья Раднаевна Шагжинагай үүсхэл оролдолгоор Ацагат ба Хотогор тосхонуудай айл бүхэнhөө хүнүүд библиотекын уншагшад болонхой. Нүхэр Шагжинагай ажалайнь эгээл hайн талань юуб гэхэдэ, ажалшадай дунда ехэхэн эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг байна. Тодорхойлон дурдабал, Софья Раднаевна байд гэзд лэ нэгэ номоор гү, али тодорхой темээр уншагшадай конференци hонирхолтойгоор үнгэргэдэг.

Совет засагай 50 жэлэй ойн баярай урда тээхэнэ библиотекын уншагшад нүхэр С. Р. Шагжинагай хүтэлбэри доро «Хубилан хүгжэhэн хизаар» гэhэн темээр уншагшадай эзлжээтэ конференци үнгэргөө.

Зураг дээрэ: Ацагадай хүдөөгэй библиотекые даагша С. Р. Шагжина.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

УЗБЕГЭЙ ССР. Сырдарьинска областиин Джизакска районой Хамид Алимджанай нэрэмжэтэ колхозой хлопогшодой бригадын бригадир Мехри Эрматова оройдоол хори наhатай юм. Үшөө hургуулиин hурагша байхадаа хлопок хуряадаг машиные жолоодожо hураhан. Бэрхэ, hүбэлгэн, эдэбхитэй энэ басаган үнгэрэгшэ жэлдэ залуушуулай бригадые хүтэлбэрилөө. Хүтэлбэрилэгшын бэлиг энэ залуу хүндэ биил гээшэ ха. Энэ жэлдэ тэрэнэй бригада hайн ургаса хуряажа, гектар бүхэнhөө 40 центнер хлопок абаа. Мехри Эрматова—КПСС-эй гэшүүндэ кандидат. Самаркандын хүдөө ажахын дээдэ hургуулида тэрэ заочноор hуралсана.

ТАСС-ай фото.

ШЭНЭ НОМ

ЕХЭ ХҮГЖЭЛТЫН ТОЛИ

Агууехэ Октябриин социалис революци оронойнгоо үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ, социалис хубилалта бэелүүлхэ талаар үргэн харгы нээжэ үгэhэн. Совет арадай коммунизм байгуулха талаар урагшаа зоримгойгоор дабшажа ябаhаниинь, арадай ажахые хүгжөөхэ талаар туйлаhан амжалта болон дутагдалнууд. арадай ажахын түсэбүүдэй дүүргэлтын үра дүнгүүд совет статистикын бүридхэл дотор эли тодоор харуулагдажа байдаг.

Совет гүрэниие байгуулагша В. И. Ленин статистикын мэдээсэл тушаа ехэ анхарал хандуулдаг, тэдэниие шэнжэлдэг, шүүлдаг байhан. Статистикын мэдээсэлые үргэн ниитэдэ дуулгаха, ойлгуулха тухай нэгэтэ бэшэ заадаг hэн.

Республикымнай олониитэ статистическэ управлениин бэлэдхэhэн «Буряадай АССР 50 жэлэй туршада» гэhэн суглуулбари hонирхон уншаха байха. СССР-эй аха дүү арадуудай эбтэй бүлэ соо манай республикын экономикын болон культурын совет жэлнүүдэй үедэ хэр зэргээр хүгжэhэниинь элеэр тодоруулагданхай. Обществын үйлэдбэриин гол хүсэн болохо республикымнай арад зоной ургалта тухай мэдээсэлээр энэ суглуулбари нээгдэнэ. Совет жэлнүүдэй үедэ хүн зоной тоо 473,4 мянган хүнөөр урган нэмээд, мүнөө 779,1 мянга болонхой. Бүхы дээрээ 30 наци болон яhатанай түлөөлэгшэд манай эндэ ажаhуна.

Промышленностиин хүгжэхэтэй, шэнэ предприятинуудай урган дэбжэхэтэй хамта хүдэлмэришэн анги бүридэжэ, тэдэнэй тоо олошоржо байгаа. Буряадай автономито республика совет жэлнүүдэй үедэ хүгжэнги промышленность байгуулаа. 1966 ондо продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн 1913 онойхиhоо 119 дахин ургаhан байна. Тиихэдээ үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг hалбари горитой ехэ hуури эзэлнэ. Хэрбээ 1923 ондо промышленностиин үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг хубинь оройдоо 17 процент байбал, 1966 ондо 60 шахуу процент болонхой. Машина бүтээлгэ, металл болбосоруулга, модо бэлэдхэлгэ, модо болбосоруулга арадай ажахымнай гол hалбари болонхой.

Шулуу нүүрhэнэй, эдеэ хоолой, барилгын материалнуудай промышленность хурдан түргэнөөр хүгжөө. Республика доторнай совет жэлнүүдэй туршада энергетическэ ажахы байгуулагдаа.

Промышленностиин хүгжэлтэ харуулhан олон тоо, баримта суглуулбари соо дурдагдана. Мүн хүдөө ажахын ехэ хубилалта энэ ном соо харуулагдаа. Совет жэлнүүдэй үедэ 82 колхоз, 40 совхоз эмхидхэгдэhэн байна. Тарилгын талмай 1913 онойхиhоо 4 дахин ургаа.

Капитальна барилгын үргэн далайсалгаар эрхилэгдэжэ байhые олон тоо, баримтанууд элирүүлнэ 1918 онhоо 1966 оной дүүрэтэр гүрэмнай 1398 миллион түхэриг капитальна hомололгодо зорюулhан байна.

Совет жэлнүүдэй үедэ республика доторнай хаа хаанагүй соёл гэгээрэлэй, медицинскэ, үхибүүдэй эмхи зургаанууд, hургуулинууд, гэр байранууд олоор баригдаа. 1940 онойхитой сасуулхада, 1966 ондо худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай тоо 2,2 дахин олошороо.

Революциин урда тээ Буряад ороной арад зон үзэг бичиг мэдэхэгүй, харанхы тулюур байдалтай hэн. 1918 онhоо хойшо hургуулинуудай тоо гурба дахин, hурагшадайнь тоо 15 дахин олошорhон байна. Ганса hүүлшын табан жэлэй туршада 16 мянган залуу мэргэжэлтэд дээдэ болон тусхай дунда hургуули дүүргэжэ гараа.

А. СКУРАТОВ,
Буряадай АССР-эй статистическэ управлениин начальник.

ЯПОНООР АЯНШАЛГА

Байгша оной нажар Улаан-Удын бүлэг багшанар Японоор аяншалжа ерэhэн байна. Энээн тухайнь научна хүдэлмэрилэгшэ нүхэр А. Идановагай бэшэг доро толилбобди.

Атомна бомбоhоо гэмтэhэн япон басаган - Тейко Сасакиин саарhан тохорюунуудые олоор хэhэн тухай домогые таанад дуулаhан байгаа бэзэт. Амиды мэндэ ябахын тулада тэрэ басаган мянган саарhан тохорюу хэхэ ёhотой байгаа. Теэд арай гэжэ зургаан зуун дүшэн дүрбэн тохорюу хэжэ амжаад, тэрэ хөөрхы басаган наhа барашоо hэн. Тингэжэ саарhан тохорюунууд зол жаргалай hүлдэ байhанаа, бэелээгүй hанал хүсэлэй hүлдэ болошоо юм.

Эб найрамдалай парк соо Тейко Сасакида табиhан памятник хараабди. Бронзоор хэhэн үхибүүн гартаа жэжэхэн тохорюу баряад байна. Энэ памятникгай мунгэ япон үхибүүд суглуулаа. Мүн тэдэ үхибүүд эндэ үдэр бүри олон мянган саарhан тохорюунуудые асардаг.

Хиросима город, тэрэнэй атомна музейнь сэдьхэл зүрхэндэ гүнзэгыгөөр хадуугдана. 1945 оной августын 6-да Хиросимада болоhон жэгшүүритэ үйлые тэрэ музейhээ мэдээбди. Америкын атомна бомбын тэhэрхэдэ, тэрэ городой хэдэн мянган хүнүүд саг зуура гал дүлэндэ абтаhан байгаа. Тэдэнэр гол мүрэн, сөөрэм, бассейнүүд руу гүйлдэжэ ороhон юм.

Атомна бомбын тэhэрhэнэй hүүлээр Хиросимада байhан промышленностиин ордоной түмэр бетоноор табигдаhан гансал ханань үлөө.

Атомна музей дотор элдэб фотографинууд үлгөөтэй. Саг дары шаташаhан хүнэй дүрсэ сараа ханада харагдана. Басагахан байна. Тэрэнэй толгойнь үhэн унашанхай. Бомбын тэhэрхэ үедэ зогсошоhон час. Тэрэ үедэ 8 час 15 минута байhан байна. Үнгэ зүhөөр, түхэл маягаа алдашаhан шэл, түмэр, шулуунууд, хэдэ мянган градус халуунhаа тиимэ болоноо. Бомбын тэhэрхэhээ урда, мүн hүүлээрнь Хиросимын ямар байhые харуулhан фотографи. Олон мянган гэрнүүдэй байhан газарта ханха зайдан газар, обоо хүбөө шулуун; үнэhэн шандаруу байна. Музейhэз холо бэшохэнэ—больница. Атомна бомбын тэhэрэлгэhээ гэмтэhэн хүнүүд мүнөө хүрэтэр тэндэ үхэжэл байдаг.

Хиросимада гашуудалта ушарай болоhон саhаа хойшо хори гарач жэл үнэрөө. Энэ үе соо ажалша бэрхэ японецуд дайнай үлэгдэлые үгы хэхын тула ехэ юумэ хээ. Тингэбэшье дайнай айм; шагтай аюул хүн бүхэнэй зүрхэн соо. Магад, тиимэhээ Япон орондо үхи хүүгэдтэ илангаяа энхэргэн мээхэйгээр хандадаг. Үхибүүдэй үдэрэй режим тон шангаар сахигдана. Нарай үхибүүдые эхэнэрнүүд нюргандаа үргэлжэ ябадаг. Япон бүлэ соо үхибүүн эгэзэн хүндэтэй хүн. Гадныл хүнэй байхада, тэрэнние зэмэлдэггүй, хургааршье ойронь хүрэдэггүй.

Гоё hайханние илгаруулха шадабари үхибүүдтэ багаhаань хойшо олгогдодог. Японецуд гоё hайхан эдлэлнүүдые хэжэ шададаг, тиимэ юумэнүүдые үндэрөөр сэгнэдэг. Һургуулиин программада уран зураг, дуун, спорт, хүгжэм, хатар—эдэ эгээл гол предмедүүд гэмээр. Үхибүүн оршон тойронхи дэлхэйе хэр зүб ойлгоноб гэжэ багшанар, түрэлхид тэрэнэй зургаhаань хаража сэгнэдэг. Һургуулиин программын ёноор, hургашад жэл соогоо хоёр дахин бүхы орон дотороо экскурсида ябадаг. Бидэ түрүүн гайхадаг байгаабди. Ябаhан лэ газартамнай- музейдэ, паркда, ордонуудта, дасан сүмэнүүдтэ, хада уула болон ниижнуудта бүлэг бүлэг үхибүүд ябана. Ехэ hонноушархуу: шуурядаггүй, түлхисэлдэхэгүй, даруу номхон гээшэнь. Багшанар хэшээлэй hүүлээрнье үхибүүдhээ hаланагүй: сэбэр агаарта наада эрхилнэ, байгаалитай танилцуулна.

Япондо газар ехэ үнэтэй. Тиин гэбэшье hургуули бүхэндэ стадион, спортивна талмай бии байна. Үхибүүд зургаа наhатайдаа hургуулида ороно. 12 наhатай болоторoо 6 жэлэй hургуулида hураад, арбан хоёртойhоо арбан таба хүрэтэрөө гурбан жэлэй бага дунда hургуулида hуралсадаг юм. Мүн үшөө гурбан жэлэй дунда hургуули бии. Зүгөөр тэрэнние арга шадалтай үхибүүд дүүргэдэг. Харин юhэн жэлэй hуралсал уялгата юм. Хэрбээ hураагүй haань, түрэлхидынь яла түлхэ ёhотой. Дээдэ hуралсал түлөөhэтэй. Гүрэнэй дээдэ hургуулинуудта стипендинь бага, тингээд эгээл бэрхэ шабинарые абадаг. «Васеда» гэжэ университедэй студентнэртэй бидэ уулзаа hэмди. Эндэ худалдаа наамаашадые бэлэдхэнэ. Энэ университедые дүүргэгhэд өөрынгөө ажалтай юм.

Капиталис дэлхэйн зүрилдөөнүүд нимэл даа. Жэнээнь, Токиое абаад үзэе. Мүнөө энэ айхабтар томо город. Машинын, ябаороондо, мүн хилын саана, илангаяа США-да худалдэг. hураhанай түлөө түлбэри тон ехэ. Дүрбэн жэл соо хэдэн миллион нен түлэнэ. Тиин hургууляа дүүргэхэдээ, студентнэр «миллионерэй дипломтой» болобобди гэжэ энеэлдэдэг.

Хэрбээ Японние шэнжэлэнгүйгөөр, имагтал газаа талаhаань харабал, яhала hайшаамаар. Үнэхөөрөөшье хүнэй hуудал байдал тон hайн болгогдоhон шэнги. Магазинуудта эд бараан элбэг.. Мүнөө Япон гээшэ ехээр хүгжэнги капитализмын орон. Экономиконь тон хүгжэнги. Энэ орон жэл дотор 40 миллион шахуу тоноо булад хайлуулдаг. Судна барилгаар дэлхэй дээрэ нэгэдэхи hуури эзэлнэ.

Хэдэн арбан жэлэй туршада Япон 1.5 мянга гаран лицензи болон патентнүүдые худалдан абаа. hайн hайн шэнэ зүйлнүүд алн бүхы газарhаа абтадаг байгаа. Мүн манhаашье булад таhалгаряагүйгөөр хайлуулха арга абтаhан. Японецуд бүхы абаhан патент, лицензиннүүдэйнгээ түлөө 400 миллион доллар түлөөд, 4—8 миллиард долларой олзо оруулаа юм. Тобшоор хэлэхэдэ, Япон гээшэ мүнөө баян орон. Гэбэшье хүдэлмэриншэдэй салин хүлhэнэй хэмжээ, мүн байдалынь үзэбэл, Япон ороидоол 21-дэхи hуурида байна. Үтэлхэдөө тэндэ хүн тэдхэмжэ абадаггүй. Хэрбээ убдөө hаа баhа юуншье абахагүй. Эхэнэрнүүд гансал хадамда гаратараа ажаллаха эрхэтэй. Хадамда гаранhан эхэнэр түрэхэ гаргаха үхибүүдээ хараха хэрэгтэй болохо. Эдэ бүгэдэнь баяшуулда гарзатай. Тиимэhээ үбгэ hамган болохын урда тээ хүбүүн басаган хоёр заабол мүнгэ нөөхэ ёhотой юм. Үшар нимэhээ олон хүнүүд салин хүлhэньегүй, гэр бүлэньегүй зайгуултажа ябадаг. «Түлхигшэ» гэhэн мэргэжэлтэн тухай таанад дуулаhан байжа болоог. Бидэ тиимэ мэргэжэлтэнние анха туруушынхеэ Токиодо метро соо үзөөди. Эдэ «түлхигшэд» багаа зэргын мүнгөөр ганда метро соо харгы гаргажа үгэхэ, таниие метродо hуулгаха, араhаатнай түлхихэ ажалтай юм.

Капиталис дэлхэйн зүрилдөөнүүд нимэл даа. Жэнээнь, Токиое абаад үзэе. Мүнөө энэ айхабтар томо город. Машинын, ябаhан хүнэй ябаха харгынууд Токио соогууршье, доогуур, дээгүүрньшье олон.

Урдань газарай хүдэлхэhөө hэргылжэ, үндэр гэрнүүдые 10—12 дабхараар баридаг байгаа. Харин мүнөө газарай хүдэлхэдэ hандархагүй шэнэ аргануудые олдожо, угаа үндэр гэрнүүд олон зуу болонхой. Хамаг бүхы газар хуу эзэлэгдэhэн ушарhаань ниислэл хотонь имагтал дээшээ ургана. Үдэшэндөө галнууд далай мэтэ захагүй үргэнөөр ялалзана. Реклама, соносхолнууд...

Теэд инмэ томо, городой 80 хубинь канализацигүй гэжэ гэнтэ мэдэбэбди. Юундэб гэхэдэ, энэ городые гүрэн бэшэ, харин хубинь эзэд ямаршье түсэбгүйгөөр барина ха юм.

Гоё hайхан харгынуудынь тон hаяхан, 1964 ондо, олимпиин наадануудай үедэ хэгдэhэн байна. Япон зонтой уулзаhан тухайгаа хэдэн үгэ ярия. Эдэ хүнүүд тон ажалша бэрхэ, жаяг заршам hайнтай зон гэжэ дээрэ хэлэгдээ hэн. Гоё hайханние наринаар илгаруулдаг. Тэндэ элдэб hонин, hайн заншалнууд олон. Жэшээнь, тэдэнэр бүсаалтын мүнгые тооложо шалгаха заншалгүй. Энэнь али алиншье талада гомдолтой гэжэ тоологдодог. Япондо «чаевые» гэдэг мүнгэ хүнүүдтэ hарбайдаггүй. Японцуд мүнгэ гэнные тоохогүй гэжэ оролдодог. Үгытэйшье hаа, тэдэнэр жэжэ юумэн дээрэ шэнэрэлдэжэ байдаггүй.

Японой соёл культурань үнэ холын түүхэтэй, ехэ хүгжэнги юм. Япон зон ариг сэбэр сахидаг, бэе бэээ хүндэлдэг. Япон хүн хоёр миhэлзэжэ ябадаг гэжэ мэдээжэ. Энэнь сэхэ бэшэ сэдьхэлэй, билдагуушалгын тэмдэг гэжэ тоологдодог байгаа. Харин энэнь тиимэ бэшэ байна. Үнэ холоhоо хойшо япон хүн сэдьхэлэйнгээ хэрнье муу haань, бэеэ барижа шададаг, хажуудахи хүнүүдэйнгээ сэдьхэлэй байдалые муудхаадаггүй заншалтай юм. Бидэнэрые, совет туристнарые, тон hонирхон угтана. Манай Совет орон тухай тон багаар мэдэхэ байна. Тингээд мэдэхэ юумэнииньшье капиталис номполоор хазагайруулагдаhан байха юм.

Бидэнэр тон hонин зүйлнүүдые үзэжэ hонирхоод. Японhоо бусаа hэмди. Үльгэрэйхидэл хада уула, гол мүрэн, ой нуганууд, hүртэ гоё барилганууд, элдэб янзын хото городууд, элдэб hонин заншалнууд. Энэ ороной арад зонтой тон hонирхон танилсажа бусабабди.

А. ИДАНОВА,
СССР-эй Науканнуудай академиин Буряадтахи филиалай научна хүдэлмэрилэгшэ.

Залуу бүлэ. В. ГАУЧЕНОВЭЙ фотоэтюд.

АНГУУШАД ВЕРТОЛЁДООР ХҮРГҮҮЛБЭ

Түнхэнэй голhоо вертолёт дэгдээд, Зүүн Саяанай шэлэнүүд тээшэ нэглэн нидэбэ. Тэндэнь Буряад орон соогоо мэдээжэ болоhон, байгша ондо СССР-эй арадай ажахын туйлалгануудын выставкэдэ хабаадалсаhан ангуушад Александр Стрелков, булганай ангуушан Нима Зурбаев болон хоёр hурагшадгаяа ябаhан Александр Толмачёв гэгшэд бии. Эдэ нухэднай агнуурийнгаа багажа зэбсэгүүдые, нохойнуудаа абаад агнаха газартаа хүргүүлжэ ябана ха юм.

Нилээд нидэhэнэйнгээ удаа вертолёт мундаргануудай дунда оршоhон уула газарай хүбшэ соо бууба. Тэндэ илангаяа мүнөө жэлэй хэрмэ, булган элбэг.

Мүнөө жэлэй агнуурийн үедэ Зүүнай хубшэнүүдээр хамта дээрэ Түнхэнэй хоёр зуу гаран ангуушад гараха байна.

О. БЕРЕЗКОВ.

МОНГОЛhОО ЕРЭ
БЭШЭГ

ОРОД НҮХЭД ТУҺАЛАМЖ

Монгол hайхан ороние hан шулэг поэмэ уншахан ирагуу гоё аялгатай дуу хадаа Дархан хотын шарай заатагүй сэдьхэлэй Барагдашагүй баялигтай, ула алинданьшье үбhэ жэгдэ ургадаг, хурьhэ нөө эдеэшэг энэ нютаг монгол ажалша хүнүүдэй эльгэн найрамдалай ехэ замдахи уулзабаринь юм гэжэ hа сээжэ сэдьхэлдэ бүришье юм.

Монгол арадай революц парти болон правительство энэ газарай байгаалиин бо ехэ нөөсые ашаглан, оро үйлдбэриин хүсэнүүдые хэ зориго табиhан. Энэ рилгые бэелүүлхэ хэрэгтэ хамагай ойрын найдабари ни—совет хүнүүд ажалша гараа дэлэн. туhаламжа хэер бэлэн байhанаа элирс бэлэй.

Баян дайдынгаа үлэгэ гые үнэ удаан саг соо байhан Дархан нютагта ан нэ хото байгуулан, ороной бэриин гигантын барилгада далсахаар Монгол ороной о заар нютагhаа хэдэн мянга нүүд эндэ ерэhэн. Айл з байhан тала хүтэл хүндыгөө богор сагаан hаеы гэрнүүд хан, обоохой урсанууд бодо Хүн зоной хүхюу абяан, м техникын хүнхинөөн үлэр гүй замхалагүй байгаа. Дархан хотын hуури табиг лэй. Эндэ монгол-ород ах hаарhээ гадна, социалис о hаа ерэhэн хани нүхэд—че ляк, болгар яhаган, анда аха дүүнэр бүгэдэ энеэдэг гаатай, соггой халуунаар а на. Энэ хадаа Дархан хотые нэгэ онсо интернациональн жэ юм.

Үндэр томо хоолой бо үйлдбэриин олон томо б гууд, отторгой өөдэ шоройн хануудаа зүг бүри жарыг hаhан утаhаар элшэ хүсэе дэг электростанци, сардам ган харгы, өлөн вагонуудые божо зүдхэhэн поезд, хүсэтэ ватор, ашаанай мянга тум шина, хадэн мянган хүн hууха 4—5 дабхар шулуу шангууд, hургуули, клуб, стадион, спортын талмай, зинууд, хүүгэдэй ясли, с нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, арад ажаллаха, амарха, зугаалха эрхэ байдалаар хангагдамал нөө сагай хото тухэрэгдэж на. Хотын айлнууд гэртэ фонтой. Мүн эндэhээ харин нэн ороной хото городуудта лефоноор харилсажа шадан хэрэлтэтэй хотын хэлхэ х ной газар ашаглалгада о даба. Сөёлой ордон, техник гэжэлэй hургуули, хотын б на болон бусад олон барил бодхоогдожо байна.

Дархан хотодохи совет гын нэгэдэхи трестын дарга Новович иигажа хөөрэнэ:

— Бидэ Дарханда мүнө хөрөө мянган дүрбэлжэн талмайгай байрын гэрнүүд риха. 200 гара мянган л жэн метрэй харгы зам табин hэн арбаад километр утатай хэ холбооной утаhа газар гуур татаха, мүн тус хотыг най аюулhаа хамгаалха б худалмэри хэхэ ёhотойбди. бөөр хараалгаhан бүхы маримнай амжалтатайгаар лэгдэнэ.

Дархан хото байгуулг эхилhээр үсөөхэн жэл үн гэбэшье элдэб даяншадай ходог газар болоhой. Нёлөө энэ хотодо элхэйн олон нуудhаа мянга шахуу а түлөө гэшэл, журналистнуу шалhан байха юм.

Урдань ан түрөөлhөө амитанай ябадагүй байhан нютаг сулонга арадай хүн ойрын аха дүү ород арадай ламжаар үзэмжэ hайхан хо гөөр байгуулгдаба. Энэ монгол-совет арад түмэнэй хын ехэ найрамдалай аш мүн.

Г. ТҮМЭРБ

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕ

„БАЙГАЛ" ЖУРНАЛАЙ ЭЭЛЖЭЭТЭ НОМЕР

Байгал» журналай ээлжээтэ, 5-дахи номер буряад хэлэн дээрэ барлагдан хэблэhээ гараба. Номерто А. Бадаевай, С. Ангабаевай, Вл. Нетоновой, Г. Чимитовэй шулэгууд, Д. Эрдынеевэй «Энэ hаhан» гэжэ туужа, В. Маяковскийн «Ехэл hайн» гэhэн поэмэ, Я. Жигалинай Би Лазотой уулзаа hэм», С. Бухатеевэй «Тэдэнэр долоон хүн байгаа» гэhэн статьянууд, М. Осодоевой очеркнууд Аугуехэ Октябриин 50 жэлэй ойдо зориулагдана.

Агын округой 30 жэлэй ойдо гэhэн гаршаг доро тэндэхи уран зохиолшоной шулэгууд, онhоон үгэнүүд энэ номерто оруулагдаба.

«Секунданнуут ринhээ гараглы!» гэжэ Н. Королевой туужын үргэлжэлэл ороhоо оршуулагдаhай. Байгалай зураглал» гэжэ Ц. Галсановай поэмэ, Хуран hайханай оршуулга шухала асуудал» гэhэн А. Бальбуровай, Тоде hонор үгын хүсэн» гэhэн Л. Шэнэдаровай статьянууд. Ц. Будаевай замай тэмдэглэл гүс номерто толилогдобо.

Журналай hүүлшын хуудаhанууда Хэрэлгэй» гэжэ хүүгэдэй булан уншаяабди.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаhанда: Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитетэ совет залуушуулай эльгэhэн бэшэг. Москвагаа совет залуушуулай хэhэн баярай митинг тухай ТАСС-ай материал. Түрэл орон доторнай. СССР-ай Верховно Советэй Президиумай Указ.

Хоёрдохи хуудаhанда: П. Добровенскиин статья. «Бидэнние хангадаг хүнүүдэй амжалтанууд» гэhэн гаршаг доро информацинууд толилогдоно. СССР-ай Верховно Советэй Президиумэй Указ.

Гурбадахи хуудаhанда: хилын саанаhаа ерэhэн мэдээсэл.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: Манай комиссар О. Меркуловай очерк. Спорт. Нютаг нютагай hонин. Соноехолнууд.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Удын авиаметеостанцинин мэдээсэhэнэй ёноор мүнөөдэр республика доторнай бүрхэгшэг байха, хойто нютагуудта саhан орохо. Хойто аймагуудта 15—20, бэшэ газаршуудта 10—15. Улаан-Удэдэ hүнгэдөө 14—16, үдэргоо 11—13 градус хүйтэн байхаар хүлэгдэнэ.

Ноябриин 15—16-най үдэрнүүдтэ республика дотор үүлэтэйшэг байха. Хойто болон Байгал шадарай аймагуудта багахан саhан бударха, баруун хойноhоо шэнгэхэнэр hалхлаха. Хойто аймагуудта 10—15, бэшэ нютагуудта 5—10 градус хүйтэн байхаар багсаагдана.

ХИТАДТАХИ БАЙДАЛ

Агууехэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ойе hайндэрлэлгын үдэрнүүдтэ Пекинэй газетэнүүдтэ Совет ороние хардаhан гүрдэhэн материалнууд олоор толилогдоо.

Совет ороние хардаhан гүрдэhэн лозунгнууд ноябриин 7-ной үдэрхэнуур Пекинэй үйлсэнүүдтэ олоор нягдаhан байгаа. Энэ «ябуулгые» хүнвэйбишүүд бэшэ, харин сэрэгэй хүнүүд хэhэн байха юм.

Ноябриин 6-да Пекиндэ митинг боложо, тэрэлэн дээрэ оборонын министр Линь Бяо үгэ хэлээ. Шовинис ба дээрэнхы хархис хараа нэглэлгынь харуулhан Мао Цзэ-дунай мэдээжэ цитатануудые тэрэ дабтаа. Мао Цзэ-дунай үзэл сурталай шатада маркситмын ороhон» тухай Линь Бяо мэдүүлэ. Городуудые тосхонуудай хүрөөлэлгэ тухай Маогой тезис «революционно теориин угаа ехэ хүргэлтэ» болоно гээд тэрэ этигүүлхые оролдоо.

Сэрэгэй Цзефанцзюнь бао» гэжэ газетын түрүү бэшэгые Жэньминь жибао» газетэ ноябриин 9-дэ дам толилhон байна. Мао Цзэ-дунай үзэл сурталые хамгаалха ба дэлгэрүүлхэ гаргаар ойhолыгөө ябуулгануудые эдэбхитэй болгохо заабаринууд зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ энэ статья соо үгтэнхэй. Бүхы юумэндэ, политика, экономико, гэгээрэл болон сэдьсурталда хамааралсахьень сэрэгэйхидтэ дурадхагдана. Энэ хадаа мүнөөнэй тон орёо ороноо байдалда гол шухала асуудал» болоно гээд статья соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Орон доторхи ороноо байдалай орёо ба шахардуу шанга байhаниинь Хитедай газетэнүүдэй бүсад материалнуудhаашье эли боложо үгэнэ. Засагай шэнэ органуудые» байгуулгада маоистнуудта бархэшээл тохёолдоно, урда мэтэ тэдэндэ эсэргүүсэлтэ хэлдэнэ. Иимэ органуудые байгуулха хэрэлгэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй гол үүргэ дүүргэдэг болобошье, ороной 26 провинци ба автономито районуудай оройдоол зургаандань шэнэ органуудэ» мүнөө дээрэ бии болоohой.

«Ехэ ялалта» тухай, Гуандун провинцида «засагай шэнэ органуудые» байгуулха талаар саг зуурын бэлэдхэлэй комитедэй бии болоhон тухай Пекинэй газетэнүүд мэдээслэнэ. Энэ провинци шанга тэмсэлэй гуламта болоно гээд газетэнүүдтэ нэгэтэ бэшэ hануулагдадаг байха юм. Цзянси провинцидахи ороноо байдалай «hайжарhые ноябриин 9-дэ газетэнүүд hаналаа хапагсаар бэшэhэн байна. Синьхуа агентствын мэдээсhэнэй ёноор сэрэгэй частнууд тиинэ нэмжэ эльгээгдэhэн байгаа. Нинсялэй газетэнүүдэй мэдэрhэлэй ёноор Аньшаньска металлургическа комбинадта туруулгэшэ Маогай заабаринуудые түргэноор ба шууд сэхээр бэелүүлгые хангахын тулада сэрэгэй подразделениууд хэрэгтэй болоhон байха юм.

Чаньша (Хунань провинциин нинсялэй городhоо мэдээсhэнэй ёноор ноябриин 8-да тэндэ нэмэл сүүд болоо. Гэмнэгдэгшэдэй хоёрынь саажалуулан алуулhаар, бусад табанинь элдэб болзоринууд соо түрмэ хаагдахаар шиидхэгдээ. Хунаниин радиогой дамжуулhанай ёноор саажалан алаха шиидхэбэри сүүдэй болоhон «Зүүн hалхинай талмай» хэрэ тэрэ дороо дүүргэлтэ болгогдоо. Маоистнуудта эсэргүүсэдэг хүнүүдые айлгаха зорилгоор зэбсэгтэ хүсэнүүдэй түлөөлэгшэд зорюута сүүдлэhэн байна. Иимэ тобшололые саг зуурын засагай органой түлөөлэгшэ Ван Го-фэн гагнын сүүд» дээрэ хэлэhэн үгэ лаблан тэршэлжэ үгэнэ. Мүнөө үедэ Хунаньда ехэ шанга, орёо тэмсэл боложо байна», Мао Цзэ-дунда эсэргүүсэгшэд «үймөө татахые уряална» гэд тэрэ мэдүүлээ.

(ТАСС).

АЮУЛГҮЙН СОВЕТДЭ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Суэцкэ каналай зонодохи ООН-ой ажаглагшадай тоое 90 хүн хүрэтэр олон болгохо, ООН-ой ажаглагшадай бүлэгые техническэ ба транспортна хэрэгсэлнүүдээр хангаха талаар хэмжэнүүдые абаха гэжэ генеральна секретарь У Тандa даалгахые дурадхаhан резолюциин проектые Советскэ Союз Аюулгүйн Советэй үзэмжэдэ табяа.

Бусадай газарые бусалтагүйгөөр эзэлхэ политика

ПАРИЖ. (ТАСС). Июньдэ хэгдэhэн эзэрхэг гуримхэй ябуулгын үедэ араб ороныдhаа булимтаран абаhан газар нютагуудые бусаанүйгөөр ашаглаха ябадал Израилиин зонхилхы этэгэлдүүд бодотоор бэелүүлжэ эхилээ. Анханhаа хойшо арабуудай эзэлжэ байhан газар нютагуудта израиль хүн зонние hуурижуулан түб хишүүлхэ хэдэн хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа.

Франс Пресс агентствын корреспондентын Тель-Авивhаа мэдээсhэнэй ёноор Израилиин ажалай министр Игал Аллон түрүүтэй тусхай тушаалтай хүнүүд Күнейтрын (Сириин газар) райондо сэрэгэй шэнжэтэй туруушын hуурин газарые ноябриин 10-да оноо оршон байдалда нэгэгээ. Нимэ hуурин газарнуудые байгуулжа, эзэмлэгшэдэй эсэргүүсэлтэ хэдэг районуудые «номгоруулхэ» гэжэ Израилиин засагаархид hанашална гэнэ.

Япон ракетнэ зэбсэг бүтээдэг болохонь

ТОКИО. (ТАСС). Японой «Мицубиси Дзюкогио» ба Тосиба» гэжэ концернууд залан шэглүүлэгдэг «Ника» ба «Хок» гэжэ снарядуудые ноhоньгоо заводуудта hаяар бүтээдэг боложо эхилхэнь.

Мүнөө жэлдэ эхилhэн түрбадахи табан жэлэй «оборонын» түэбэй ёноор нютаг дэрэ бүтээгдэhэн залан шэглүүлэгдэг снарядуудаар Японой зэбсэгтэ хүсэнүүд хангагдахаар хараалагдаhан байна. Техническэ документацние Япон США-hаа худалдажа абаа. Эдэ ракетэнүүдые бүтээжэ шалгаhа болохо хэрэгтэнь Японые Холбоото Штатууд туhаламжа үзүүлхэ байна.

Американ солдадуудай хулиган ааша

РИМ. (ТАСС). Ливорно городой түбэй талмайнуудай нэгэн дээрэ Италиин Компартиин секциин байhан орнодог юм. Тэрэ байhан руу американ хоёр солдат гал шатадаг холиотой бутылкые ноябриин 10-да хаяа.

Хулигантаhан американ солдадуудай америкын сэрэгэй автобусэ hуужа зугадан ошохоор hалхэлэнь, нютагай зон тэдэнние баряа.

Италиин газар дээрэ американ сэрэгшэдэй хэhэн үбайгүй муухай ябуулга Ливорно городой хүн зонние ехэр эмзэгүүлэнэ.

США. Айова-Сити городой университедэй студентнэр Вьетнамда США-гай хэжэ байhан дайе буруушааhан митинг хэбэ. Вьетнамда дайлалдаха хүбүүдые эльгээдэг пунктые тэдэнэр бүhэлэн тойроод, деканайнгаа тарахыень захирбашье, зургаан часай туршада тэндэhээ холодоогүй. Демонстрацние полициинхид намнаа. 108 студентнэр арестовалагдаа. Зураг дээрэ: студентнэрые полициинхид намнажа байна. ТАСС-ай фото.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО
ХИЛЫН СААНАhАА

ДРВ-дэ 2.521 американ самолёт буудагдан унагаагдаба

ХАНОЙ. (ТАСС). ДРВ-гэй агаарай хилые дабаhан үшөө табан американ самолёдые Вьетнамай Арадай армиин агаарhаа хамгаалха частнууд ноябриин 7 ба 8-да буудажа унагаагаа. Эдэ нэмэлтэ мэдээе дуулаhадаа, ДРВ-дэ хамга дээрэ 2.521 американ самолёт буудуулан унагаагдаба гэжэ ВИА агентство дамжуулhан байна.

Урда Вьетнамай сүлөөлэлгын армиин ябуулганууд

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамай сүлөөлэлгын армиин сэрэгшэд американ ба туhамаршадай сэрэгүүдтэ шангахан сохилтонуудые хэжэл байhаар. Дүрбэн үдэрэй турша соо, ноябриин 4-hөө 7 хүрэтэр Митхо, Бьенхоа, Тхузаумот провинциуудта американ ба туhамаршадай сэрэгүүдэй эзэлжэ байhан газарта тэдэнэр хэдэн дахин ехээр добтолоо. Тэрэнhээ уламжалан, туhамаршадай сэрэгүүдэй 1.300 солдат ба офицер, америкынхидэй нэгэ рота хулиноо буулгагдаа гэжэ Освобождение агентствын дамжуулгада үндэhэлэн ВИА агентство мэдээсэнэ.

Манай адрес, телефонуу

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-5 приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66 отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности строительства—61-35, советского строительства и быта—69 культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машин бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография Управления по печати при Совете Министров БурАССР.

Н-03503. Зак. № 968.